
BL

PLEGTIGE INHULDIGING

VAN ZYNE

DOORLUGTIGSTE HOOGHEIDT,

WILLEM KAREL HENRIK FRISO,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU,

ENZ. ENZ. ENZ.

ALS

MARKGRAAF VAN VERE;

OP DEN 1. JUNY DES JAARS 1751.

Ten verzoeke der Ed. Agtb. Heren Regeerders dier Stad

UIT EGTE STUKKEN BESCHREVEN

DOOR

ANDREAS ANDRIESSEN, JAK. Z.

PREDIKANT TE VERE.

Verſierd met de Afbeeldingen der Erepoorten en andere Sieraadjen in dit Werk beſchreven.

TE AMSTERDAM,

BY *ISAAK TIRION*, MDCCLI.

A A N
HARE KONINGKLYKE
H O O G H E I D T.

MEVROUWE!

DEze Gedenktekenen van uitgelatene blyſchap over de zo lang gewenſchte Inhuldiging van Zyne Doorlugtigste Hoogheidt, als Markgraaf van ons Vere, waren door de edelmoedige ſchikkingen van de Edele Agtbare Magiſtraat, en de nyverheidt des Drukkers, ganſch en al vervaardigt en gereed om met alle verſchuldigde eerbiedigheidt aan de Voeten van Zyne Doorlugtige Hoogheidt zelve te worden nederlegt.

Dog anders behaagt en ſchikt het de Vrymagtige Heer van leven en van doodt in zynen aanbiddelyken raadt en voorzienigheidt; † *die deze Zon op den middag doet ondergaan, en het Landt by lighten dage verduiſtert; onze Feeſt in rouwe, en alle onze liederen in weeklagten verandert*: met dien onvergelykelyken en tederſtgeliefden Vorſt, nog zo onlangs van ons met opene armen ontfangen, door enen ſchielyken en onverwagten doodt wederom uit dezelve te rukken; en daar door Uwe Kon. Hoogh., Hare Vorſtelyke Spruiten en Huis, benevens het ganſche *Vaderlandt in diepen rouwe ſtelt, als 'er is over enen Eniggeborenen Zoon, en deszelfs einde als enen bitteren dag.*

Die ſmertelyke veranderinge verpligt ons nu ook van toon te veranderen, en onze blyde wenſchen in vurige gebeden te verwiſſelen tot den Godt van alle vertrooſ-

* tin-

† Amos VIII. 9. 10.

tingen, om zyne versterkende en vertroostende Genade onder het gevoel van zo enen bitteren en zwaren slag, Uwer Kon. Hoogh., Hare Vorstelyke Spruiten en den gansche Vaderlande toegebragt; en om de verdere kragtdadige beschermінge en bewaringe van Haren dierbaaren Persoon en Vorstelyke kinderen, ten algemenen nutte des Vaderlandts.

't Geen nu Zyner DOORLUGTIGE HOOGHEIDT, niet heeft konnen opgeoffert worden, verzoeke ik verlof Uwer KONINGKLYKE HOOGHEIDT, uit den naam van de Edele Agtbaare Regeerders van Vere, te mogen aanbieden, met ootmoedige bede van het met een gunstig oog aan te zien, en aan te nemen als een opregte blyk en gedenkteken van der Verenaren blakende liefdedrift tot hunnen, by zyn leven tedergeliefden, en by zynen doodt bitterlyk beweenden MARKGRAVE en HERE:

Na welke, en derzelver belangen in de Vorstelyke gunste en beschermінge van Uwe Kon. Hoogh. te hebben aanbevolen, ik betuige het my in het byzonder altoos een groot Voorregt te zullen rekenen, als Leraar een Voorbidder by Godt te mogen zyn, voor den welstandt van Uwe Kon. Hoogh. en Hare Vorstelyke Spruiten; en als een Borger en Inwoner dezer Stede my, met alle blyken van verschuldigde Onderdanigheidt, te konnen betonen

MEVROUWE!

UWER KONINGKLYKE HOOGHEIDTS

Allerootmoedigste Dienaar

A. ANDRIESSEN Jak. Z.

Vere den 26
Oktober 1751.

A A N   Z Y N E

D O O R L U G T I G S T E

H O O G H E I D T.

Hoe juighte 't hart der Verenaren,
Toen midden in de Staatsgevaren,
De Hemel U ten Heilandt ſchonk!
Daar Eerſt hun ſtem, en niemandts anders, (*)
ô Vorſt, gelyk een donder klonk
In 't hart van alle Vaderlanders.

Nog was, in die gemene vreugde,
Iets naders dat hun 't hart verheugde,
Dat Vere U als zyn eigen Heer,
En Gy Uw Erfdeel mogt ontvangen.
Zo hegt de tydt die banden weêr,
Voorheen ontknoopt uit Staatsbelangen.

De

(*) Enigſins nodig ſcheen my deze bepalinge; naardien ik bemerkt hebbe dat dees en gene Schryver, der zaken van naby onkundig, en enkel misleidt door zeker Berigt in een Nieuwspapier van dien tydt, enigſins twyffelagtig ſpreken tuſſchen deze en de Stadt Goes: 't geen by verloop van tydt aanleidinge geven mogte, om dit Stuk of in het onzekere te ſtellen, of dezer Stede in 't geheel die Ere te betwiſten; gelyk voorbeelden in andere gevallen geleert hebben. Waar tegens ik my verpligt agte, ter liefde voor de waarheidt en de Ere myner Standtplaatſe, dit by voorraadt te waarſchouwen.

De gunſt by deze Stadt genoten
Van Vorſten uit Uw Huis geſproten,
Sint Eerſten Willems milde keur,
Die nog haar ſtem in Staat doet gelden,
Maakt dat zy weder 't hoofd opbeur'
Met U, 't regtaardig Krooſt dier Helden.

Dit deedt haar in verlangen blaken,
En naar Uw Vorſtlyk byzyn haken,
Om zig te ſpieglen in dat light,
Dat Neêrlandt koeſtert met zyn ſtralen;
En U, ô Vorſt, naar liefde en pligt,
Als haren Markgraaf in te halen.

't Gaat wel! de ſnelle Zonnewagen
Voert ons dien blyden dag der dagen.
Nu 't Oorlogsvuur is uitgebluſt,
En 't Landt door U herſtelt in Vrede,
Zien we, als een anderen Auguſt,
U t'onzer Poorten binnen treden.

Nu zweemde 't naar die gulde dagen
Toen Salomon, op Godts behagen,
(Hoe zeer 't Adonias ook ſpeet
Ten 's Vaders Rykstroon opgeſtegen,
De Hemel ſcheurde en 't Aardtryk ſpleet
Van 't vreugdtgeſchal en wenſch van zegen.

Elk

Elk dus, van blyſchap uitgelaten,
En reit en huppelt langs de ſtraten,
Daar menige Erepoort geſtight
U open ſtaat met aller harten;
By die weegt verw en kunſt te licht;
Die konnen 't duurzaamſt marmer tarten.

Dan 't kleen begrip van onze wallen
Haalt by de grootheidt niet met allen
Van Uwen Naam, en zugt, die wy
Uw Hoogheidt dragen. Wy verlangen
Dat Neêrlandt zelf de Tempel zy,
Om de Eertafrelen op te hangen.

't Gelukt! de Kunſt herſchept Panélen
Van doek in kopere Tafrelen,
En voert ze in alle Steden om;
Om 't Eerſieraadje aan elk te ontdekken.
En, ſcheen de Beeldtſpraak iemandt ſtom,
Myn pen zal hier ten Tolk verſtrekken.

Blaakt Prieſter Sadok voor den Koning
Van yvervuur by zyne Kroning;
Ik volg, met eerbiedt en ontzag,
Dat ſpoor, als een van Sadoks Zonen;
Om, naar myn klene kunſt vermag,
Myn yver voor den Vorſt te tonen.

Moog U myn poging niet mishagen,
Uw' Hoogheidt nedrig opgedragen,
  Doorlugtig Vorst! Zo blyft altydt
Myn pen aan Uwen Naam geheiligt,
  Voor 't giftig zwadder van de nydt
En vuilen roest des tydts beveiligt.

Zo zal ik, daar de Tempelpligten
My roepen om Godts Kerk te stigten,
  Door 't Zoenwoordt van het heilig Lam,
Na 't waken by gewyde Altaren,
  By 't loof van Uw' Oranjen Stam
Myn zorg verpozen door myn snaren.

A. ANDRIESSEN, Jak. Z.

AAN

AAN DEN
EERWAARDEN
EN ZEER
GELEERDEN HEERE

ANDREAS ANDRIESSEN,

OP HET UITGEVEN DER HISTORISCHE BESCHRYVING
DER PLECHTIGE

INHULDIGING

VAN ZYNE

HOOGHEID,

ALS

MARQUIS VAN VERE.

ORANGE, korts gehuldt in 't Zeeuſche Marquiſaat,
Met niet min hartlykheidt, dan pracht van Erebogen,
Wier vinding, orde en zwier elks oog hieldt opgetogen,
Zag Vere graag vereeuwd in zulk' een' vreugdeſtaat.

Dan wat is hout hier toe? Wat's verf, die haaſt vergaat?
't Pinſeel moog wondren doen met diepen en met hoogen,
Geen worm ſpaart ooit de kunſt, door zucht tot kunſt bewogen;
't Graveerſtift koomt alleen de onſterflykheid te baat.

Dat tygt op haren wenk te werk: de Pers aan 't baren
Schenkt Tafereelen voor het ganſche Vaderland,
Die ſpraakloos op de hulp der Letterkennis ſtaren.
Geſchicht- en Dichtkunſt roept: ach leefde 'er nu een BRAND;
Dan vindt, eer zy het dacht, ter Veere ANDRIESSENS hand,
Wiens Puntdicht en wiens Proos de BRANDEN evenaren.

J. DE TIMMERMAN.

BERIGT VAN DEN DRUKKER.

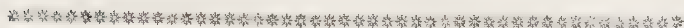
De Edele Agtbaare Regeerders *der Stad* Veere, *besloten hebbende ter Eere van zyne* Doorlugtigste Hoogheid, *en tot Roem van haare Stad, op eene fierlyke wyze te doen in 't ligt komen de volgende naaukeurige Beschryving van alle de Plegtigheden, Eerepoorten, Harangues en wat verder by de* Inhuldiging *van* zyne Hoogheid, *als haaren* Markgraaf *plaatse hadt, vonden goed, op eene Edelmoedige wyze, my de bezorging daar van aan te bieden, zoo wel in opzigte van het Drukken, als het in Koper brengen der Eerepoorten en verdere Sieraadjen, die haar Ed. Agtb., ten haaren kosten, op de plaats zelve, naar het Leven hadden doen afschetsen.*

Ik rekende het my tot Eere en van mynen Pligt eene zoo Agtbaare en Edelmoedige Aanbieding met dankbaarheid aan te nemen, en daar aan naar vermogen te voldoen. Hierom heb ik het gansche Werk, zoo goed my, naar tyds gelegenheid, doenlyk was, tragten ter uitvoer te brengen. Vindt men 'er egter eenige gebreklykheid in, deeze heeft men voornamentlyk te wyten aan den aard deezer Werken: die doorgaans te veel spoed vereisschen, om 'er de uiterste naauwkeurigheid in te verwagten; wil men ze de geur van Nieuwigheid niet geheel en al doen missen.

De Plaaten tot dit Werk behoorende zyn

DE PLEGTIGE
INHULDIGING
VAN ZYNE
DOORLUGTIGSTE HOOGHEIT,
WILLEM KAREL HENRIK FRISO,
PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU, ENZ. ENZ.

ALS
MARKGRAAF VAN VERE.

INLEIDING.

De Plegtige Inhuldiging van Zyne Doorlugtigste Hoogheit, den Heere WILLEM KAREL HENRIK FRISO, Prinse van Oranje en Nassau, onzen gewenschten Erfstadhouder, als MARKGRAAF VAN VERE, binnen deze Stadt geschiedt op den 1. Juny dezes Jaars 1751, heeft niet alleen duizenden van Aanschouwers van alle Oorden herwaarts gelokt; maar de goede orde, sieraadt en pragt derzelve heeft insgelyks aller oogen dermaten bekoort, dat velen hunnen wensch betuigden, om een naauwkeurig Verhaal dier Plegtigheidt in het ligt te mogen zien. Hier by kwam die zelfde geneigtheidt van Hunne Ed. Agtb. de Regeerders dezer Stadt, die ook gaarne zagen dat deze zeldzame dag, by de Nakomelingschap, door zulk een Openbaar Gedenkstuk, vereeuwigt bleve. Gaarne hebbe ik dan hier toe, ten hunnen verzoeke, myne penne willen leenen; ja vondt 'er my zelven eenigermaten toe genoodtzaakt; als die de handt in de Zinnebeelden en Byschriften gehadt hebbende, niet dan ongaarne zien zoude ('t geen egter veler drift tot eene Beschryvinge dede dugten, dat het door anderen geschieden mogte) dat dien aangaande iet gebrekkelyks door onkundigen voortgebragt wierde; ofte den Zinbeelden eenige uitleg of toepassinge tegens myn oogmerk opgedrongen. Waar toe ik my des te meer in staat gestelt vonde, wanneer my door de zorge hunner Ed. Agtb. de nodige Egte Stukken ter handt gesteldt werden.

Niemandt, dan die t'eenemaal onkundig is, wat voormaals, en nog in deze dagen, by dergelyke Plegtigheden geſchiedt zy, zal, myns oordeels, vermoeden, dat ik hier iet ongewoons onderneme, ofte mynen Ampte wanvoeglyk. Hierom heb ik ook geene zwarigheidt gemaakt, om het Voorbeeldt der zulken, die my hier in zyn voorgegaan, waar onder groote en deftige Mannen, die 'er hunne keurlyke Pennen toe gebezigt hebben, ſchoon met ongelyke ſchreden, na te volgen. Myn oogmerk is alleen my aan een eenvoudig Verhaal van alles te binden, zonder eenige uitweidingen, alleenlyk den ongeletterden tragtende te voldoen met het overgieten der Byſchriften uit het Latyn in Nederduitſche Vaarſen, meer der zelver zin en beduidinge, dan eene woordelyke Vertalinge uitleverende. Dit is de reden ook dat ik, hoe zeer anders de zuiverheidt der Nederduitſche Tale beminnende, voor al in Openbare Geſchrifte, gene zwarigheidt gemaekt hebbe, van hier en daar enige Onduitſche Woorden plaatſe te gunnen, 't geen in een Geſchrift van dezen aardt niet wel te vermyden ware, niet alleen om dat ik aan de ſtukken, my ter handt geſtelt, eniger maten verbonden was: maar ook om dat ik oordeelde, dat die alle in zuiver Nederduitſch te willen uitdrukken, voor te grote viesheidt mogte gehouden, en onverſtaanbaar worden; waarom ook voorname Taalliefhebbers dit, zelf in den Prinſe onzer Taalbouweren, den Hooftſchryver van Nederlandt, gewraakt hebben. Hy zoude zig ook bedriegen, die in de Spreuken, hier en daar uit Latynſche Dighters ontleent, de omſtandigheden, in welke die by hen voorkomen met deze zoude willen vergelyken. Ik hebbe 'er my maar Letterlyk van bedient, zo als der zelver zin tot myn oogmerk dienſtig was; en daarom heb ik, met de weinige veranderinge, welke ik hier en daar maken moeſt, juiſt niet bedoelt, die in Vaarſen overal voor te ſtellen, gelyk zy by die Dighters voorkwamen.

Wat nu deze Beſchryvinge zelve aanga, daar in hebbe ik my zelven deze orde voorgeſchreven: Ik late voorafgaan een kort Hiſtoriſch Berigt aangaande het Markgraafſchap van Vere, ten grondtſlag van de wettige Erfbezittinge van Zyne Hoogheit, en dan late ik volgen ene Beſchryving van de Plegtigheden der Inhuldiginge Zyner Hoogheit in het zelve, in alle voorafgegane en tegenwoordige omſtandigheden; met welke die is uitgevoert.

I. HOOFT-

I. HOOFTDEEL.

BESCHRYVING VAN 'T MARKGRAAFSCHAP VAN VERE.

De voorgeſtelde orde houdende, komen wy ter zake, en wel vooreerſt tot de Beſchryvinge van het MARKGRAAFSCHAP VAN VERE.

De Stadt VERE, de laatſte der Stemmende Zeeuwſche Steden, hadt eerſt, en al vroeg de gedaante van ene *Heerlykheidt*, hebbende haren eigenen Heer, en is onder dien titel eerſt gekomen aan den Huize van BORSELEN, wiens Wapen nog in het Wapenſchildt der Stede gevoert wordt, ſedert *Florens* de V, Graaf van Zeelandt, dezelve, ontrent den Jare 1280, verkogt aan den Here *Wolfaart van Borſelen*, by wien en zyne Nazaten deze Heerlykheidt bezeten is tot op WOLFAART VAN BORSELEN, die in den Jare 1487 ſtorf. Dees laatſte Heer *Wolfaart*, eerſt gehuwt (zo groot in aanzien was dit Geſlagt) aan *Maria*, Dogter van *Jakob Stuart*, Koningk van Schotlandt, en naderhandt aan Vrouwe *Charlotte van Bourbon*, hadt by de laatſte gewonnen zyne Dogter ANNA, die gehuwt is aan Here *Filips van Bourgonje*. *Anna*, by mangel van Mannelyke Nazaten van haren Vader, dus *Vrouwe van Vere* geworden, is, uit kragte van het huwlyk met gemelden *Filips* met dezelve, deze Heerlykheidt overgegaan in den Huize van *Bourgonje*, en bovengemelde FILIPS daar Heer van geweeſt: gelyk na Hem ANTHONIS, FILIPS, ADOLF, en eindelyk MAXIMILIAAN, in den Jare 1540.

Onder dezen *Maximiliaan*, ſtaande in blakende gunſte van *Karel* den V, toen Grave van Zeelandt, dien Hy door zyne dienſten verpligt hadde, is Vere, dus verre ene Heerlykheidt, door dezen Keizer, tot een *Markgraafſchap* verheven, en is dus gemelde *Maximiliaan* de *Eerſte* Markgraaf 'er van geworden, in den Jare 1555. Dees, by gebrek van wettige Kinderen, hadt by uiterſten wille, ten Erfgenaam van alle zyne Goederen, en dus ook van dit Markgraafſchap verklaart MAXIMILIAAN DE HENNIN, Tweden Zoon van zyne Oudſte Zuſter, by den Here *Jan de Hennin*, Grave *van Boſſu*, gewonnen; die ook de hulde in den name van zynen Zone ontfing in den Jare 1558.

Dog de eerſtgemelde Heer *Maximiliaan* zyne Goederen aan de grootheidt zyner Eertitelen opgeoffert, en daar door zyn Markgraafſchap met grote ſchulden bezwaart hebbende, werdt het zelve, op beſluit van den Hogen Rade van Mechelen, den 14 April van den Jare 1567 opgeveilt en verkogt aan den Here *Jakob van Boſſu*, Here *van Hauſſy*. Dog is gemelde koop overgenomen, by FILIPS DEN TWEDEN, Koningk van Spanje, en Graaf van Zeelandt, die ook de hulde als Markgraaf ontfangen heeft in den Perſoon van den *Grave van Megen* op den 4 Auguſtus des Jaars 1567.

Onder dezen Vorst waren het voor Nederlandt tyden van benauwtheidt; daar, by 't invoeren van dat verdoemlyk Monster, de *Inquisitie*, en openbare schennis van 's Landts Voorregten, de Godsdienst, Vryheidt, goedt en bloedt der Ingezetenen der Tyrannye als ten prooije stondt, en elk 'enen het hooft op den halse waggelde. De Vrye Nederlander, het Jok der Slavernye ongewoon, nogte genegen om 'er zynen hals onder te buigen, onderstondt zyne Vryheidt, door gene Vertogen of Smeekbeden te behouden, door de Wapenen te verzekeren. Dus werdt het Landt gescheurt door binnenlandsche Beroerten, en zyne Inwoners als versmolten; tot het eindelyk met Godts hulpe die gevaren ontworstelt, na enen Tagtigjarigen Kryg zyne Vryheidt verkregen heeft, en daar in van het Tyrannisch Ryk zelf voor een vry Gemenebest, by een plegtig Vredeverbondt, te Munster in den Jare 1648 gesloten, is erkent geworden.

Ondertusschen was, door alle de onlusten en verloop der Nederlandtsche Zaken, het gezag des Vorsten dermaten geknakt, en zyn vermogen uitgeput, dat Hy, of door onvermogen niet magtig, of door baldadigen trots onwillig geworden was, om aan de voorwaarden van gemelden koop des Markgraafschaps te voldoen; 't geen Jaar en dag durende, Hem natuurlyk van het regt der verdere bezittinge uitsloot. Dit gaf aanleidinge dat dit *Markgraafschap* weder door den Hove van Hollandt en Zeelandt op den 28 July van den Jare 1581 opgeveilt werdt; na dat Vere, op het spoor van Vlissingen, voor den Prinse van Oranje als Stadthouder des Konings, tegens de Tyranny van Alba zig verklaart hadde, en van denzelven Prinse met groote Voorregten, en onder die met Stemme in Staat, begunstigt was, tot erkentenisse van gedane diensten aan de Gemene Zake; by Brieven van Voorregt van den 11 Maart des Jaars 1574. En dus is dit *Markgraafschap* door regt van koop eindelyk overgegaan aan het Huis van *Oranje*. En

WILLEM DE EERSTE, Stadthouder van Hollandt en Zeelandt, de grondtvester van ons Vrye Gemenebest is 'er dus Eigenaar en Markgraaf van geworden; en 't zelve is dus uit handen van een Tyran, in die van enen Vader des Vaderlandts gevallen: die ook als Markgraaf hier gehuldigt is in den Jare 1581. tot algemene blyschap van Overheidt en Borgerye, die na die donkre nagten zig nu heldre dagen van geluk en voorspoed beloofden. Dan dit geluk duurde niet langer dan tot op den Jare 1584, wanneer die onvergelykelyke Vorst, en in Hem de Hart-ader van het Vaderlandt, op den 10 July, door het doodtlyk Loodt van enen verraderschen Moorder te Delf getroffen werdt, tot gevoelige smerte en nadeel van ganssch Nederlandt. En ik hadde byna onherstelbare schade gezegt, ten ware de Twede Zoon van den vermoorden Vorst, de grote MAURITS, die toen in den Ouderdom van 18 Jaren al toonde wat Hy namaals worden zoude, zynen Doorlugtigsten Vader in het Stadthouderschap over Hollandt en Zeelandt, by wettige verkiesinge; en in dit *Markgraafschap* by Erfregte opvolgde: Want schoon wel FILIPS, een ouder Broeder dan *Maurits*, hier aanspraak op maakte, werdt die nogtans, al van zyn vyftiende Jaar van de Hoge Schole te Leuven gelight, en gevangklyk naar Spanje gevoert, tot dus lang zig ook daar onthouden hebbende, en in den Roomschen Godsdienst opgevoedt en dien toegedaan, niet geregtigt gerekent tot het bestuur dezer Landen; maar het zelve, en ook dit *Markgraafschap* van Vere onzen *Maurits* toegekent. Waar by kwam dat by Huwlyksvoorwaarde tusschen zynen Vader *Willem* den I. en Vrouwe *Anna van Saxen* bedongen was, dat den Eersten Zone, uit dit Huwlyk te gewinnen, een *Markgraafschap* zoude bezorgt worden; en dus kwam dit aan onzen *Maurits*, die hier ook gehuldigt werdt

werdt den 20 November 1588. en het bezat tot zynen doodt, die voorviel in den Jare 1625. laatende zyne Waardigheden en Goederen, onder welke ook dit *Markgraaffchap* was, aan zynen Broeder FREDRIK HENRIK, een Vorft, die al in den eerften bloey van zyne Jaren de hoop gaf van den grootften Veldtheer van zynen tydt te zullen worden; gelyk Hy ook naderhandt van zyne Vyanden zelfs daar voor is erkent geworden: een Vorft, aan welken het Gemenebeft van Nederlandt, gelyk aan *Willem* zyne Grondtveftinge, aan *Maurits* zynen Opbouw; zyne Beveftiginge en voltooijinge verfchuldigt is. Na al het welk Hy in goeden ouderdom ontflapen is, den 4 April van den Jare 1647.

Waar op zyn eenige Zoon WILLEM DE TWEEDE, gehuwt aan de Princeffe *Maria*, oudtfte Dogter van *Karel Stuart*, Koningk van Engelandt, aan de bezittinge van dit *Markgraaffchap* kwam. Welke Vorft, na den Staat met Spanje bevredigt, en voor een Vry Gemenebeft by den Munfterfchen Vrede van den Jare 1648 verklaart te zien, op den 6 November des Jaars 1650, in den bloey zyner Jaaren, in den ouderdom van 24 Jaren overleden is.

Den rouw over den doodt van dezen Vorft, zonder Manlyken Nazaat geftorven, lenigde de Godtlyke Voorzienigheidt, (niet willende dat die Doorlugtige Oranje Stam in Hem afgeknot lage) door de Geboorte van den Prinfe WILLEM HENRIK, op den 14 November des zelven Jaars, en dus agt dagen na den doodt van zynen Vader. Op welken dan ook (fchoon tot de Hoge Waardigheden van Zyne Doorlugtige Voorvaderen niet bevordert dan in dat noodtlottig, en den ganfchen Vaderlande het verderf dreigendt gevaar van den Jare 1672) dit *Markgraaffchap* van *Vere* by Erfregte van zelf verviel. Dees was die Grote *Willem de* Derde, die, gehuwt aan die gadeloze Prinfeffe MARIA, Dogter van *Jakob* den II, eerft Hartog van Jork en namaals Koningk van Engelandt, van Godt gebruikt is als een gezegent middel in zyne handt, tot herftel van de zieltogende Vryheidt en Godtsdienft in dat naburig Koningkryk, en ter verloffinge van ons gezegent Nederlandt, dat op den oever van zynen ondergangk ftondt; en die ook door Godts handt op den Britfchen Troon geplaatft, en gehandthaaft tegens alle liften en moordtbefluiten van zyne Vyanden, door zyne roemrugtige Regeringe en gadelozen heldenmoedt, de verwonderinge en fchrik van ganfch Europa geweeft is; tot Godt Hem door den doodt uit dit leven wegnam, op den 19 Maart des Jaars 1702.

Dees Vorft, zonder Kinderen geftorven, hadt by uitterften wille ten eenigen Erfgenaam van alle zyne Goederen, en dus ook van dit *Markgraaffchap* van *Vere*, ingeftelt den Doorlugtigften Vorft JAN WILLEM FRISO, Erfftadthouder van Vrieslandt en Groningen, Vader van onzen tegenwoordigen geliefden Erfftadthouder. Dees Prins, Zoon van den Vorft *Henrik Kafimier* en Prinfeffe *Amelia*, Vorftinne van *Anhalt*, hadt zyne Mededingers naar deze Erfeniffe aan verfcheidene Duitfche Vorften; die, of uit kragte van uitterfte willen der voorgaande Prinfen van Oranje, of uit andere redenen die hun wettig fchenen, aanfprake op die Erfniffe, 't zy in het geheel, het zy ten dele, maakten. Onder deze nu was de voornaamfte Mededinger de Doorlugtigfte Vorft *Fredrik* de I, Koningk van Pruiffen. Dit was de reden, dat, Prins *Frifo*, toen minderjarig en onder Voogdye der Hoogmogende Heren Staten Generaal, gedurende dit gefchil de Overdragt dier Erfniffe, en dus ook van dit Markgraaffchap, nog niet gefchiedde, terwyl yder vaft voor zyn regt yverde. Dus ftondt het tot op den Jare 1711 toe, wanneer Prins *Frifo*, nu niet alleen mondig, maar reedts gehuwt aan de Prinfeffe *Maria Louiza*, Dogter van den Vorft *Karel*, Landt-Grave van Heffenkaffel, zyns zelfs geworden was. Nu

boodt zig waarschynlyke gelegenheidt aan om den Erftwist met den gemelden Koningk te beslissen, die, zelf nu in 's *Gravenhage* gekomen, zig daar niet ongenegen toe toonde. Prins *Friso* wordt ten dien einde een en andermaal uit het Leger in Vlaanderen ontboden en verzogt tot een mondtgesprek met den Koningk. Hy bewilligt eindelyk, en gordt zig tot deze, maar, helaas! voor Hem dodelyke, Reize aan. (Hoe wonderbaar is de weg van Godts Aanbiddelyke Voorzienigheidt!) De Vorst dan het Leger verlaten hebbende, komt op den 4 July 1711. op den Moerdyk aan met schoon weder: dan in het overvaren van het Hollandts Diep een schielyke dwarrelwindt opstaande, slaat de Pont en Koets, waar in de Vorst den opkomenden regen ontdook, schielyk om, en smoort dien groten Veldtheer, die veilig in het midden der vuurvlammen gewandelt hadde, in het Water, in den bloei van zyne Jaren, die nog geen Vierentwintig halen konden. Dus was de hoop verydelt niet alleenlyk tot het vereffenen van dien Erftwist, maar ook grote waarschynlykheidt, dat, Vorst *Friso* zonder Manlyken Nazaat gestorven zynde, ook dit Markgraafschap uit den huize van Nassau en Oranje tot eenen anderen Here mogte overgaan.

Dog ook hier in voorzag de Godtlyke Voorzienigheidt, die dat Doorlugtig Huis tot dus verre door wonderen staande gehouden hadde; naardien 't haar gunstiglyk behaagde de bedroefde Prinsesse Weduwe *Maria Louiza*, zwanger gebleven, tot algemene blyschap van Nederlandt te verlossen, op den 1. September des zelven Jaars, van eenen welgeschapenen Prins. En dees is de Doorlugtige Vorst en Heer WILLEM KAREL HENRIK FRISO, onze tegenwoordige Erfstadthouder; in wien, als den lust onzer ogen, wy ons tegenwoordig hebben mogen vermaken: Op wien dan ook dit *Markgraafschap*, by Erfregte, gekomen is. Maar ondertusschen maakte deze Geboorte van den Jongen Vorst den Erftwist tusschen den Koningk van Pruissen en den Huize van Oranje, gedurende zyne minderjarigheidt, weder levendig, onder wederzydsche pogingen, om van dit geschil een gewenscht einde te mogen zien. 's Prinsen meerderjarigheidt gaf daar nu bekwame gelegenheidt toe, met dien gewenschten uitslag, dat, na wederzydsche onderhandelingen tusschen de Gemagtigden van *Fredrik den II.* Koningk van Pruissen, en onzen *Oranje-Vorst* eindelyk een verdrag van Verdelinge gesloten is, op den 14 May, en 16 Juny van den Jare 1732, by het welk onder andere dit *Markgraafschap van Vere* den Prinse en Zyne Erven voor altoos werdt afgestaan, en de regtmatige bezittinge van het zelve aan Hem toegekent; wordende Hy dus de Zevende *Markgraaf* van het zelve uit den Huize van *Nassau.*

Nu was niets meer overig, om in de volle bezittinge van het zelve gestelt te worden, dan de Overdragt en Verheffinge van het zelve op 's Vorsten Name, door de Ed. Mog. Heren Staten van Zeelandt, als *Souverainen* Leenhere van deze Provintie, 't geen gedurende den openstaanden Erftwist niet geschiedt was, om zig tusschen de Hoge twistende Partyen onzydig te houden, gelyk gezegt werdt. Dog ook dit hadde als nog zynen voortgangk niet, nademaal kort na het fluiten van het verdrag, op den 17 November 1732 Hunne Ed. Mog. de Heren Staten van Zeelandt konden goedtvinden met ene Staats-Resolutie het Markgraafschap, voor nu en ten eeuwigen dage, van alle Leenroerigheidt te ontheffen, en voor altoos met de Graaflykheidt van Zeelandt in te lyven, om reden en op fondament, by ene breedvoerige Deductie van hunne Ed. Mog. zelfs in het light gegeven, te neder gestelt, en dus aan allen te bekendt, dan dat wy ons daar over verder behoeven in te laten.

Dog

Dog wanneer eindelyk, by dien wonderbaren ommezwaay van zaken, Zyne Doorl. Hoogheidt den 28 April van den Jare 1747. door de Ed. Mog. Heren Staten van Zeelandt tot de volle Stadthouderlyke Waardigheidt verkoren is, werdt de bovengemelde Resolutie van Devassallagie ingetrokken, en kreeg ook dit werk zyn volle beslag; en is Zyne Hoogheidt door de zelve ook als *Markgraaf van Vere* in die Erfbezittinge van Zyne Doorlugtige Voorvaderen gestelt en bevestigt geworden.

In deze Waardigheidt is Zyne Hoogheidt thans ingewydt met ene plegtigheidt aan genen van zyne Voorzaten, sedert de Hulde van den Groten *Maurits*, voor hondert drie en zestig Jaren verrigt; en dus tot in het derde of vierde Geslagte voor ons: En welke ere ook bewaart schynt voor dit tegenwoordig Geslagte der *Veersche* Borgerye; die in 's Landts Kronyken tot haren eeuwigen roem bekendt zal staan, als de Eerste geweest zynde, die, in enen ondankbaren tydt, aan de grote verdiensten van den *Huize van Oranje* aan het Vaderlandt bewezen, met dankbaarheidt gedagt en die erkent hebben; en den Eersten Trap gelegt, langs welke de toen enige Nazaat van het zelve, uit enen vergeten staat tot dat toppunt van ere en gezag is opgeklommen, in welke Zyne Hoogheidt thans, tot algemene blyschap en nut des Vaderlandts, gezien wordt. Ene plegtigheidt dan, wel waardig dat wy die nader van naby beschouwen; gelyk wy dan nu in het volgende Hooftdeel doen zullen.

II. HOOFTDEEL.

Behelzende eene Beschryving van de PLEGTIGHEIDT *der* INHULDIGINGE *van Zyne* HOOGHEIDT *zelve in hare voorafgaande en tegenwoordige omstandigheden.*

Zyne Doorlugtigste Hoogheidt vastelyk besloten hebbende, om door ene plegtige Inhuldiginge bezittinge van dit zyn Vaderlyk Erfdeel te nemen; en zyn voornemen al vroeg in het Voorjaar, om ten dien einde over te komen, bekendtgemaakt hebbende, lieten Hunne Ed. Agtb. de Regeerders van deze Stadt hunne zorge gaan om alles te schikken en te regelen, wat dienen mogte om zo Doorlugtig een Personaadje naar eisch van zynen Hogen Staat te ontfangen, en de levendigste blyken te geven van den waren indruk en hoogste blyschap, die zy en alle Ingezetenen dezer Stadt in zig gevoelden over den heugchelyken en zo lang gewenschten dag: willende dat dezelve met alle betaamlyke tekenen van blyschap, openbare Eersieraden, geschikt naar den staat der Stadt, en het vermogen der goede Ingezetenen, in alle mogelyke Orde en behoorlyken Eerbiedt, geviert wierde.

Ten dien einde namen hunne Ed. Agtb. al op den 23 January van dit Jaar een besluit, en stelden te gelyk *Gekommitteerden*, tot het ontwerpen van een *Reglement* aangaande al het geen waargenomen behoorde te worden, zo in het verstrekken van *Deputatien* ter opwagtinge; het maken van *Komplimenten*; en in het byzonder wat voor *Ceremonieel* zoude behoren waargenomen te worden, wanneer Zyne Hoogvorstelyke Doorlugtigheidt deze Provincie met deszelfs Hoge tegenwoordigheidt vereren, en als *Markgraaf* dezer Stadt Ingehuldigt zou worden: Gelyk ook tot het bezorgen van, en opzigt over de Ere-Poorten en verdere Sie-

raadjen, die ſtonden op- en aangeregt te worden, en wat verder nodig mogte bevonden worden. Tot het ontwerp van welk *Reglement* verzogt zyn de Heren Borgermeeſteren *Jan Louis Verelſt* en *Jakob Mariniſſen*, en de Heer *J. M. Chalmers*. Agtervolgens welk *Reglement* dan ook alles, met de uitterſte pragt en ſierlykheidt in de alle gevoeglykſte orde, zonder enige de minſte wanorde, of onheil, ten dage der plegtige hulde is uitgevoert; tot grote verwonderinge en onder de algemene goedtkeuringe en toejuichinge van duizenden van Aanſchouwers van allerleijen rang, ſtaat en orde, van alle Oorden ſamengevloeit; gelyk uit de volgende Beſchryvinge van alle de plegtigheden den Lezer ten overvloede zal konnen blyken.

Tot vermeerdering van den Luiſter dezer Inhuldiging, hadden ook eenige *Borgers*, op de Markt woonagtig, die niet alleen Oranje in den mondt en op den hoedt, maar ook hunne beurſe, daar Hem ere kon bewezen worden, naar hun vermogen, ten beſte hadden, een beſluit genomen en een Genootſchap met malkanderen uitgemaakt, om twee of drie Erepoorten op de Markt op te regten. Zy maken hunnen toeleg den Ed. Agtb. Regeringe bekendt, die hunnen yver en zugt voor zyne Hoogheidt, boven andere, zig dermate lieten welgevallen, dat zy hun het hout, tot hun beſtek nodig, van Stadts wege dede leveren; terwyl zy den laſt van den Arbeidt, Schilderwerk, en wat 'er meer toe mogte behoren, dragen zouden; behoudende nogtans de Regeringe de vryheidt, om dezelve op de gevoeglykſte wyze te plaatſen.

Op gelyke wyze werdt, met het opregten ener Ere-Boge ook gehandelt van de *Opgezeten* van het Dorp Zandyk, 't geen zyne Hoogheidt paſſeren moeſte.

Dan hunne Ed. Agtb. overtuigt, dat, niet tegensſtaande dien pryslyken yver, nogtans het vermogen van weinige *Particulieren* niet reiken konde tot het luiſterryke, dat de hoogſte eerbiedt voor zo Doorlugtig een Perſonaadje en de zeldtzame Plegtigheidt van zo ene lang gewenſchten dag, ſcheen te vorderen; namen een beſluit tot uitvoeringe van iets groters: naamlyk tot het opregten van zes verhevene en pragtig geſchilderde Erepoorten, op zekere bepaalde plaatſen, welke de trein van zyne Hoogheidt, ten dage der Hulde, ſtondt te paſſeren. En om het zelve buiten belaſtinge der Stede te verrigten, namen zy edelmoediglyk die koſten op zig; waar by enige andere Gekwalificeerden, en onder die ook de Predikanten der Nederduitſche en Walſche Gemeente zig voegden, elk zig vrywilliglyk, naar zyn vermogen, tot zekere bepaalde Somme verpligtende.

Buiten deze hadde de Heer Borgermeeſter Mr. *Jan Louis Verelſt* op zyn eigene koſten ene ſierlyke Erepoort doen vervaardigen, die ook te gelyk dienen zoude, om de voortreffelyke *Vuurwerken*, die zyne Wel Ed. hadde doen maken, in te werken, om ten gemelde dage afgeſteken te worden.

Om dit alles nu op de gevoeglykſte wyze uit te voeren, hadden hunne Ed. Agtb. by het voorſchreve Reglement, uit hunne Vergaderinge benoemt de Heren *Laurens Nebbens*, Mr. *Adriaan Stocke*, en Mr. *Willem Schorer*; die ook met onvermoeiden yver, hunnen laſt hebben uitgevoert, en alles toegebragt wat tot ſieraadt en luiſter maar enigſins konde dienen.

Tot uitvoeringe van het Schilderwerk was al voor ruim twee Maanden van Brugge herwaarts ontboden en gekomen de Konſt-Schilder *Pieter Beukels*, die met zyne Konſt blyken gegeven heeft dit Werk volkomen magtig te zyn, en enen algemenen lof behaalt heeft boven zyne Jaren, die pas Eenentwintig halen konnen.

Tot het ontwerpen der *Zinbeelden* en opſtellen der *Zinſpreuken*, zo in de Latyn-

tynſche, als Nederlandtſche Tale, (om ook met de laatſte der ongeletterde Gemeente enig genoegen te geven) werdt door gemelde Heren vriendelyk verzogt D. *Andreas Andrieſſen*, Oudtſte Predikant; die, ſchoon wel bewuſt zyner ongeſchiktheidt tot een werk van dien aardt, en 'er liever ene kundiger handt aan gezien hadde, nogtans, uit verſchuldigde eerbiedigheidt voor Zyne Doorl. Hoogheidt, het geëert verzoek dier Heren liever heeft willen opvolgen, dan dat het door niemandt geſchiedde.

Wanneer nu, na lang verwagten, en door verſcheidene tuſſchenvallen, die de Reis van Zyne Hoogheidt vertraagt hadden, terwyl de uitgeſtelde hope het hert krenkte; eindelyk op Vrydag, den 21 van May, de Jagten onder den Schouwenſchen Duin in het gezigte dezer Stadt kwamen, ontloken aller herten in uitgelatene blyſchap, die niet weinig van zorge en kommer beknelt waren, wegen het langdurig en nog aanhoudend ſtormagtig Weder; nog gedagtig aan het allerſmertelykſt onheil, den Doorlugtigſten Vader van onzen Geliefden Vorſte op den 14 July van den Jare 1711 overgekomen; Elk welmenende in 't hert biddende, dat Godt, die heerſcht over de opgeblazenheidt der Zee en den windt in zyne vuiſten vergadert, Zee en Windt beſtraffe dat zy ſtille zyn, en dat dierbaar Hooft, onder de ſchaduwe zyner handt bedekke, door zyne Engelen geleide, en gelukkiglyk binnen onze haven brenge: Welken wenſch de Heer genadiglyk verhoort heeft.

Zyne Hoogheidt dan, als gemeldt is, nu in het gezigt der Stadt genadert, werdt met een daar toe gereedt liggende Jagt te gemoete gevaren, door zyne Excellentie den *Baron van Borſelen*, Repreſenterende den Eerſten Edelen dezer Provintie, en den Heer en Mr. *Jan Louis Verelſt* Eerſten Regerendt Borgermeeſter dezer Stadt: onder 't geleide van welke Heren dan ook Zyne Hoogheidt 's namiddags ten twe uren behouden voor deze Stadt kwam, onder enen groet van Eenentwintig Stukken Kanon, van Stadts Wallen, en zo vele van 's Landts Schip de Jonge *Prins van Oranje*, onder het bevel van den Here Kapitein *Salomon Reynders* op Stroom liggende; en de Hoezees van een groot getal van Aanſchouwers: terwyl elk Godt in het herte dankte over deszelfs gelukkige aankomſte. Gelyk nu by het gemelde *Reglement* bepaalt was, zyne Hoogheidt op Stroom gekomen zynde, door den Here *Bailliu*, en Twe Regerende *Borgermeeſteren* te begroeten en te verwellekomen; heeft het nogtans Zyne Hoogheidt behaagt aan bovengemelde Heren te verklaren, dat liefſt gene Deputatien wilde afwagten, maar zyne Reize voortzetten.

Men hadt vermoedt dat Zyne Hoogheidt, der moeilyke Reize te water moede, nu aan Landt geſtapt, en zyne Reize naar Middelburg te Lande zoude voortgezet hebben; ten welken einde ook de betaamlyke voorzorge en bevel genomen en gemaakt was; en ten dien einde ook verſcheidene Heren van den eerſten rang met Koetſen met zes en vier Paarden, zo van deze Stadt, als die van Middelburg aangekomen waren, om ze Zyne Hoogheidt aan te bieden en dezelve derwaarts te geleiden. Dog ſtapte Zyne Hoogheidt niet aan Landt, maar na een kleen uur vertoevens, en na de kortheidt der tydt, door deze en gene voorname Heren begroet te zyn, vervolgde de Reiſe te Water naar Middelburg, daar Zyne Hoogheidt dien zelven avondt ten acht uren aan Landt ſtapte, en onder den toevloedt, geleide, en toejuichinge van duizenden van menſchen naar het Hof reedt, en nog dien zelven avondt ſpyzigde ten huize van Zyne Excellentie den Baron *van Borſelen*.

Des anderen daags werdt Zyne Hoogheidt begroet, door de Heren Regerende

Borgermeesteren Mr. *Jan Louis Verelst* en *Jakob Marinissen* benevens de Heren Oudt-Borgermeesteren *Laurens Aebbens* en Mr. *Johan Hieronimus Huissen*, om te vernemen ten welken dage het Zyner Hoogheidt gunstiglyk behagen zoude deze Stadt met der zelver Hoogste tegenwoordigheidt te vereren, en de Inhuldiginge als Markgraaf te ontfangen? Als mede om aan Zyne Hoogheidt mede te delen het voorheen gemelde *Reglement*, Orde, en Schikkinge door hunne Ed. Agtb. ontworpen, om ten dage der Hulde waargenomen te worden, om der zelver gunstige goedtkeuringe, ofte zodanige nadere Schikkinge en Orde, als het Zyner Hoogheidt goedt zoude vinden te geven.

By welke gelegenheidt gemelde Heren ook aan Zyne Hoogheidt vertoonden de Formulieren der *respective* Eden, zo by den Here Markgrave als van wegens de Regenten en Borgerye voormaals gedaan; Gelyk mede het Formulier der getekende en bezegelde Akten, en inzonderheidt die door den Here PRINSE MAURITS, Hooglosselyker Gedagtenisse overgelevert is, vervattende de Titels en Regten, onder welke Hoogstgemelde Zyne Hoogheidt prætendeerde het Marquisaat te ontfangen, en in het zelve ingehuldigt te worden: Gevende Zyne Hoogheidt in bedenkinge, en verzoekende dat niet alleen de voornoemde Eden, ook voor als nu geliefde goedt te keuren, maar ook diergelyke Akte te doen opmaken, teikenen en bezegelen, en de zelve het zy bevorens, het zy ten dage van de Inhuldiginge aan de Regeringe over te geven.

Zyne Hoogheidt alle deze voorgestelde zaken der Heren Borgermeesteren met zyne gunstige goedtkeuringe vereert hebbende, heeft het verder behaagt den Dag der Plegtige Inhuldiginge te bepalen en vast te stellen op den eersten der aanstaande Maandt Juny.

Dezen Dag, zo lang gewenscht, en eindelyk verschenen, stelde de Hemel zelf in met het aangenaamste Zonnelicht en heerlykste Weder, als men wenschen mogte, om aan deze Plegtigheidt den regten luister te geven; en scheen 'er dus zelf het Zegel zyner goedtkeuringe op te stellen, en een voorspel te geven van de gelukkige volbrenginge van het gansche Werk, gelyk in zyne gunste ook geschiedde.

Na dat nu alle Erebogen, en Sieraadtjen enige dagen te voren opgeregt, en op alles goede ordre gestelt was, zag men al met den vroegen Morgenstondt, alle de Schepen in de Haven, in gevoeglyke orde gerangeert; den Kerk- Stadthuis- en Stads-Toren; alle de Huizen der Heren Regenten en andere fatsoenlyke Lieden, ja genoegzaam der gansche Burgerye, elk naar zynen staat en vermogen, ryklyk met Vlaggen en Wimpels gestoffeert; 't zy van Oranje Zyde, Prinse Vlaggen, of al wat maar toegebragt kon worden, 't geen de heerlykste Schakeringe voor het oog maakte, en de aangenaamste vertoninge gaf.

De Plegtigheidt begon met den Optogt der Borgerye. Deze waren reedts enigen tydt te voren, eerst by Kompagniën, en naderhandt alle te samen, in den Wapenhandel geöeffent, en gaven nu blyken, dat enkel de Eerbiedt en Liefde voor Zyne Hoogheidt, de yver om ere by den Aanschouwer in te leggen, en de zorge dat door hunne wanorde, uit onkunde voortkomende, deze Plegtigheidt niet ontsiert mogte worden, niet minder op hen vermogt hadde in het aanleren en stipte oeffeninge van alles 't geen by deze Plegtigheidt te verrigten stonde, dan de stipte Krygstugt by den Loontrekkenden Soldaat.

Ten Tien uren werdt de Vergaderinge door Borger Tamboers door de gehele Stadt geslagen, en verschenen daar op de Borgers voor de huizen van alle hunne re-

refpective Kapiteinen, alle, een yder naar zyn vermogen, op het fierlykft uitgedofcht in Kledy en Wapenen; en marcheerden van daar gezamenlyk naar de Markt, daar zy alle te gelyk aankwamen, een Bataillion formeerden; en enigen tydt hunne Wapen-oeffeningen deden: Waar na, de Kompagniën, nu herftelt zynde, ten Twaalf uren elke Kompagnie, naar hare beftemde plaatfe afmarcheerden om daar de Komfte van Zyne Hoogheidt af te wagten, en in twe Gelederen zig te rangeren.

De Kompagnie van het *Oranje* Vaandel, onder het bevel van den Here *Paulus Meyn* pofteerde zig van de deure der Grote Kerke, voor by het Klinker-Kerkhof, de Wyngaartftrate op.

Die van het *Groene* Vaandel, onder het bevel van den Here Mr. *Bernard Laurens de Beaufort* vatte poft op de Kaay, van voor het huis van D. *Andrieffen*, naar de Grote Brugge.

Die van het *Blaauwe* Vaandel, onder de orde van den Heer Kapitein *Kornelis de Paauw* op de Kaay voor by de Brugge, van voor het huis van D. *Ter Zwegen*, naar de dobbele Huizen.

Die van het *Witte* Vaandel, onder het bevel van den Here Kapitein *Jofias Senfé* op de Vifchkaay, beginnende van het huis van den Here *Amoury* naar het Hooft toe.

Ondertuffchen waren reeds de Heren en Mrs. *Nicolaus Steengragt*, en *Johan Marinus Chalmers*, als daar toe van wegens hunne Ed. Agtb. gekommitteert, in ene Koetfe naar Middelburg vertrokken om Zyne Doorl. Hoogheidt aan deszelfs Hof te gaan opwagten, en van daar herwaarts op te halen en te begeleiden.

Ten Twaalf uren vergaderde de gehele Magiftraat, Bailliu, Borgermeefteren, Schepen en Raden, genoegzaam alle op het voortreffelykfte in het nieuw gekleedt, op het Stadthuis; en begaf zig in zeven Koetfen, yder naar zynen rang, naar het Pleyn buiten de Zandykfche Poorte, gaande de Stadts Boden by de Eerfte en Twede, en de Knegten naaft de volgende Koetfen; waar de Heeren uit de Koetfen getreden, de Komfte Zyner Doorl. Hoogheidt afwagtten.

Nu was ten teken van Zyne Hoogheidts nadering aan Zandyk orde geftelt, dat alle de Klokken der Stadt zouden geluidt worden: Gelyk dit ook gefchiedde kort na Een uren, wanneer Zyne Hoogheidt met enen aanzienlyken en pragtigen trein tot Zandyk, een Dorp, een kleen kwartier uurs van de Stadt gelegen, gekomen was. Hier vondt Zyne Hoogheidt voor den Slagboom, ene fierlyke Erepoort.

Dezelve was van Latwerk fierlyk opgemaakt ter hoogte van Zevenentwintig en breedte van Twintig voeten; in den dag of doorgang hoog Negentien en breedte Veertien voeten, en aardiglyk met allerlei groen bekleedt. In den Voorgevel der zelve las men dit Tydtvers:

Wat heILzon rIIst ons op! WII zIen Vorft frIso naDeren;
en VERE erLangt hII aLs het erfDeeL Van zIIn VaDeren.

Zyne Hoogheidt deze doorgereden, nu den hoek om, en in het gezigt der Stadt komende, vondt langs den weg het Regiment van den Lt. Generaal *van Villegas*, hier in Guarnifoen, in de Wapenen in Forme van Bataille, en den Heer Generaal Villegas zelven aan het Front van het zelve was, met nieuwe monture niet alleenlyk, maar ook met keur van Manfchap, en in Wapenhandel zo fchoon als men zien mogt. Zyn Hoogheidt onder de bewezene Krygs Ere-bewyzen zo

 van

van de Heren Officieren als Gemenen, het zelve pafferende, deede, naar derzelver gewone oplettenheidt en minzaamheidt den Here Generaal de ere aan van zyne uitterfte vergenoeginge, over de fchone houdinge van dat Regiment, door het Poortier zyner Koetfe woordelyk te betuigen.

Nu was zyne Hoogheidt het Plein genadert, daar de Ed. Agtb. Magiftraat vergadert was, en yder op zynen rang ftaande, derzelver komfte verbeidt hadde. Hier werdt Zyne Hoogheidt nu uit de Koetfe getreden van de Magiftraat, door den mondt van den Here Borgermeefter *Verelft* verwelkomt met deze welgepafte en fierlyke Aanfprake

DOORLUGTIGSTE VORST,

„ De Magiftraat van U Hoog Vorftelyke Doorlugtigheidts Stadt en Marquifaat „ van VERE, geeft zig de Eer, om en Corps U Hoog Vorftelyke Doorlug- „ tigheidt hier buiten de Poort onderdaniglyk op te wagten, te Complimenteren, „ en tot een Symbole van Hommage, Erkentenis van opperfte gebied aan U „ Hoog Vorftelyke Doorlugtigheidt, als haren Marquis en Erf-Heer, de Sleutels „ dezer Stads Poorten en Havens fchultpligtelyk te overhandigen; de vreugde en „ blymoedigheid, waar mede wy deze zo lang gewenfte folemniteit komen te „ verrigten, hoopen wy, dat voor waare preuves by U Hoog Vorftelyke Door- „ lugtigheidt zullen verftrekken, dat het niet alleen de Sleutels der Poorten en „ Havens zyn, die wy aan de voeten van U Hoog Vorftelyke Doorlugtigheidt ko- „ men neder te leggen, maar ook die van onzer aller Harten; Gun Ons, Door- „ lugtige Vorft, dat wy de verdere Plegtigheden van dezen zo heuchelyken dag „ mogen volbrengen. Dat de Gordiaanfe knoop, die als met het fwaerd van „ Alexander, op zo een ongehoorde wys, wierdt verbroken, op nieuws, en tot „ in het laafte der dagen mag werden vaft gelegt; en dat alle de Ingezetenen de- „ zer Stadt, die daarom met geen minder verlangen als wy zyn aangedaan, door „ U Hoog Vorftelyke Doorlugtigheidt, zo gracieus aan te fchouwen, beneffens „ ons, mogen werden beftraalt.

Na het voleinden dezer Aanfprake, werden aan Zyne Hoogheidt door den zelven de Stadts Sleutelen, in enen roden Fluwelen Zak, met alle eerbiedigheidt aangeboden, en overgegeven; 't welk een en ander van Zyne Hoogheidt op ene minlyke wyze werdt beantwoordt.

Onder dit alles, was ondertuffchen een Bende Mufikanten, geplaatft boven de Zandykfche Poorte, luftig bezig, om hunne Speeltuigen, met de grootfte konft en welluidenheidt te doen horen; daar in volhardende tot dat de ganfche trein door die Poort gepaffeert was. Waar na zy zig terftondt van daar naar de Markt begaven om daar de Komfte Zyner Hoogheidt weder af te wagten en zig dan op nieuw te doen horen.

Na dit alles was Zyne Doorl. Hoogheidt in zyne Koetfe getreden om met den ganfchen trein ter Stadt in te ryden op de volgende wyze:

1. Een Koets met twee Paarden, en daar in de Heren Mr. *Nicolaus Steengragt*, Oudt-Borgermeefter en wegens deze Stadt Gekommitteerde Raadt, benevens de Heer Mr. *Johan Marinus Chalmers*, Schepen en Raadt dezer Stadt; beide Gekommitteert om Zyne Hoogheidt van Middelburg op te halen.

2. De

2. De Hof-Fourier *Nuyert*, te Paarde.
3. Twee Zadelknegts.
4. Zes Palfreniers met zes Handtpaarden.
5. De Sous Brigadier *Prins* rydende voor agt Guardes du Corps.
6. De Onder-Stalmeester *Groos* te Paarde.
7. Vier Pagies te Paarde, naamlyk de Heren *Keppel*, *Blikwoet*, *Budeé* en *Sixma*.
8. Vier Lopers.
9. Een kostbare Parade-Koets met zes Paarden, en daar in ZYNE HOOGHEIDT, benevens den Here Opperstalmeester *Grovestins*, en den Kamerheer *Baron van Heide.*

Twee *Onder-Officieren* en zestien der *Cent-Suisses* gingen in hun Plegtgewaadt aan wederzyde van de Koetse.

Vier *Heydukken*, naast yder Poortier Twee.

Vier Lakkeyen agter op de Koetse.

10. De *Graaf van Hompesch*, Exempt van de Guardes du Corps.

Een Trompetter.

Zestien Guardes du Corps, marcherende vier in een Gelidt, agter de Koetse van Zyne Hoogheidt.

11. Een Koets van Zyne Hoogheidt met zes Paarden bespannen, en in dezelve deszelfs Geheime Raadt en Sekretaris de Heer *de Back;* en de Heer Lieutenant-Generaal *Rouse*, Eerste Adjutant-Generaal van Zyne Hoogheidt.

12. Een Koets van Zyne Hoogheidt, met zes Paarden bespannen, en daar in de Heren *Baron van Cronstrom*, Adjutant-Generaal van Zyne Hoogheidt, *Baron van Wulknitz* en *Linde*, Edellieden van de Bedtkamer en de Kollonel *van Borsselen.* Agter op staande drie Lakkeyen.

13. Een Koets met zes Paarden bespannen, en in dezelve Zyne Excellentie de *Baron van Borsselen* Representerende van wegens Zyne Hoogheidt den Eersten Edelen dezer Provincie; de Heer Mr. *Pieter Reexstoot* Raadt-Pensionaris dezer Provincie, de Heren *Buteux* en *W. van Haren*, zittinge hebbende in de Vergadering van hunne Hoog Mog. en Rade van State.

14. De Ed. Agtbare Regeerders dezer Stadt, Bailliu, Borgermeesteren, Schepenen en Raden, met hunnen Sekretaris in zeven Koetsen; zittende in de

Eerste. De Heer Mr. *Lambert Jacob van Tets*, Bailliu en Raadt dezer Stadt, en de Heer Mr. *Jan Louis Verelst*, Eerste Regerendt Borgermeester en Raadt.

Tweede. De Heer *Jacob Marinissen*, Regerendt Borgermeester en Raadt.
De Heer *Laurens Nebbens*, Oudt-Borgermeester, Schepen en Raadt.

Derde. De Heer Mr. *Johan Hieronimus Huyssen* Oudt-Borgermeester, Schepen en Raadt.
De Heer Mr. *Nicolaas Everse*, Schepen en Raadt.

Vierde. De Heer Mr. *Anthonius de Wichmans*, Schepen en Raadt.
De Heer Mr. *Willem Schorer Joh. Ass. Fil.* Schepen en Raadt.
De Heer Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Schepen.
De Heer *Willem Pieter Studelmi*, Raadt.

Vyfde. De Heer Dr. *Jacobus Reynouts*, Raadt en Pensionaris.
De Heer Mr. *Cornelis Godin*, Oudt-Borgermeester en Raadt, Gekommitteerde in de Generaliteits Rekenkamer.
De Heer Dr. *Evert Everse*, Raadt en Thesaurier.
De Heer *Pieter Nolst*, Raadt.

Zesde. De Heer Mr. *Andries Westerwyk Forsborgh*, Oudt Borgermeester en Raadt.

De Heer Mr. *Adriaan Stocke* M. D. Raadt.

De Heer *Johannes de Vriendt*, Raadt.

Zevende. De Heer *Marinus Bastiaansen*, Raadt.

De Heer Mr. *Jacob Marinus de Beaufort*, Raadt.

De Heer *Jacobus de Cliever*, Sekretaris.

Als Leden der Ed. Agtb. Regeringe, zouden hier op hunnen rang gevolgt zyn:

De Heer *Jakobus Exrik*, Raadt, dog voor dezen plegtigen dag den 23. May overleden.

De Heer *Jan Amoury*, Raadt, en Gekommitteerde in de Provinciale Rekenkamer, dog wegens onpasselykheidt afwezig.

De Heer *Dirk Hubert Verelst*, Raadt, zittinge hebbende in den Ed. Mog. Rade van State, en wegens dezen Staat Afgezant aan het Sardinische Hof.

De Heer *Paulus Meyn*, Raadt, dog als Kapitein van de Kompagnie van het Oranje Vaandel fungerende.

15. Een Koets met twe Paarden, en daar in de Heren Admiraal *Schryver*, de Generaal *Prætorius* en Luitenant-Generaal *Lillers*.

16. De Heeren Gedeputeerden der Ed. Agtbare Magistraat der Stadt en Heerlykheidt van Vlissingen in ene Koetse met twe Paarden; naamlyk

De Heer Mr. *Anthony Pieter Lambrechtsen*, Bailliu dier Stadt en Heerlykheidt.

De Heer Mr. *Jakob van der Mandere* Heer van Ouwerkerke, Eerste Regerendt Borgermeester.

De Heer Mr. *Willem Barendt Lambrechtsen*, Twede Regerendt Borgermeester en Raadt.

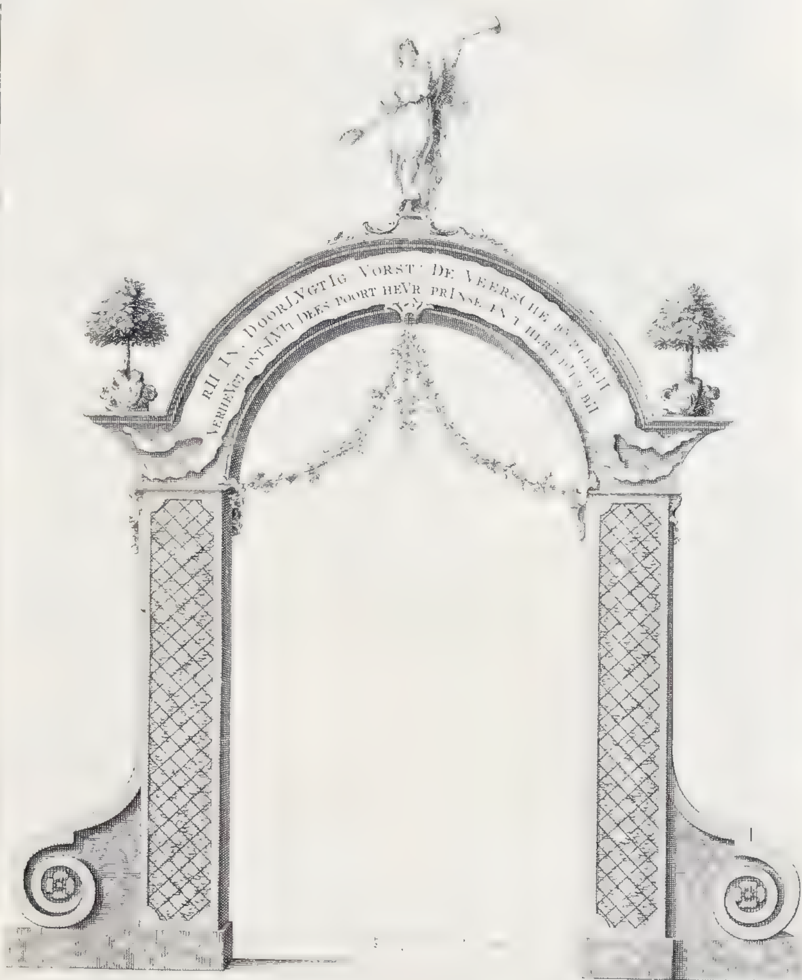
17. Een Koets met twee Paarden en daar in de Heren Envojé *Burmania*, en Sekretaris *Horst*.

Zyne Hoogheidt zelf, en alle de Heren van zyn Gevolg, waren op het allerpragtigste in Gala-Klederen uitgedost; de Pagies in het blaauw Fluweel gekleedt, 't geen naauwlyks kenbaar was wegens de dighte overdekkinge der Stoffe met gouden Galon; en de verdere gansche toerustinge zo van Lakeyen als Paarden, zo kostbaar en heerlyk, dat het oog der Aanschouweren als verblindt werdt, van wegens den schitterenden glans.

In dit opmarcheren ontmoette de Trein terstondt voor de Valbrugge der Zandyksche Poort de nevensgevoegde opgeregte Erepoort. Dezelve was, omtrent als die van Zandyk, schoon onderscheiden van gedaante, uitgewerkt: boven op de zelve stondt een *Faam* met de bazuine aan de mondt, zy hadde de hoogte van Negenentwintig en breedtte van Zevenentwintig voeten, de hoeken der Pilasters waren versiert met fraaije Vasen, uit yder van welke een Oranjeboom opging: in den Gevel stondt dit Tydtvers:

rII In, DoorLVgtIg Vorst! De VeersChe bVrgerII
VerheVgt, ontsLVIt Dees Poort heVr' prInse, en 't hert hIer bII.

Deze, gelyk ook de Zandyksche Poort, die sierlyk met Festonnen behangen was, inrydende, marcheerde ook het Regiment van Villegas, dat buiten post gehouden hadde, agter den trein op, en ter Stadt in; en voorts door de lange Oude-

EEREPOORT GEPLAATST VOOR DE ZANDYKSCHE POORT
TE VERE.

EEREPOORT IN DE WYNGAARDSTRAAT.

Oudestrate: post vattende en houdende op de Markt voor het huis van den Here *Godin*, tot dat de Borger-Kompagnien, en voorgemelde trein het zelve zouden gepasseert zyn.

Zyne Hoogheidt nu de Zandyksche Poort door getrokken zynde, vondt de Wagt aan de zelve verdubbelt, met enen Officier voor het Front, onder de Wapenen, gelyk ook, na het passeren der Binnenpoort, wat verder, omtrent het Stadts Werkhuis, het Corps Artilleristen, hier Guarnizoen houdende, in orde geposteert, met enen Officier voor het Front.

De gansche Trein vervolgde nu den Marsch voor by de Grote Kerk deure, de Wyngaartstrate op, vindende daar de Kompagnie van het *Oranje* Vaandel in twe reyen geschaart, door welke Zyne Hoogheidt passeerde onder het slaan van den marsch, saluade met Piek en Vaandel, en het præsenteren van het Geweer. Waar op gemelde Kompagnie, de gehele trein nu gepasseert zynde, in goede ordre afmarcheerde, door de lange Oudestrate over de Markt en korte Oudestrate, naar de Vischmarkt, en zig weder posteerde aan den Gort-molen.

De Trein van Zyne Hoogheidt nu de Wyngaartstraat op marcherende, vondt in 't midden der zelve, op den hoek van de Bailliustraat, de bygevoegde heerlyke geschilderde en verhevene Erepoort.

Deze vertoonde een vierkant opgaande Gebouw van Marmer, ter hoogte van Eenendertig en breedtte van Twintig voeten, in den dag of doorgang hoog Tweeentwintig voeten, breedt Veertien voeten.

Op de Pilaster aan *de regte zyde* hadt men verscheide Zinbeelden in Ovalen geschildert.

I.

De Stadt *Vere*, boven welke de *Zon* met aangename stralen zig begint te verheffen, zig in het verschiet vertonende, terwyl een opgaande *Oranjeboom* met uitgebreidt loof voor de zelve enen aangenamen Lommer en Schaduw maakt.

II.

Een *Maagdt*, de Stadt verbeeldende, zittende agter enen opgaanden *Oranjeboom*, aan den welken een *Schildt* opgehangen is, op welken vele *Pylen*, naar de Maagdt geschoten, afstuiten.

III.

Een *Heldt* in volle *harnas*, staande voor aan in de spitse van enige *gewapende Krygsknegten.*

Op de Pilaster aan de *slinker zyde* heeft men insgelyks drie Ovalen, met volgende Zinbeelden:

I.

Een *Zuil*, op welke een *Oranjeboom* staat, met jeugdig loof omvlogten; op welken enige *bliksemstralen* uitschieten, terwyl de Lught in het verschiet scheurt, en de *Zon* begint door te breken.

II.

Vertoont de Geregtigheidt onder het Zinbeeldt van ene *Waagschale*, in evenwigt hangende, en elk het zyne toewyzende, daar nevens een *Kraanvogel*, dien het eigen is zynen gezetten tyd te weten.

III.

Hier worden eenige *Schepen* gezien, die hunne Vragt en Schatten uit Zee aanvoeren; en aan Landt op den grondt liggende een *Hoorn des Overvloedts.*

Terwyl tusschen de Ovalen en aan alle andere gedeelten der Poorte, andere bysieraadjen zig vertonen.

De Verbeeldinge van alle gemelde Zinbeelden wordt in het volgende Vers, dat in den Voorgevel van de Poort op een Tafereel gelezen wordt, te kennen gegeven:

Nu ryst de Oranje Dageraadt
Met Friso, *'t* Schildt *van Neerlands Staat*,
Op wiens Gelei *zig 't Heir verlaat*,
En die het Landt herstelde in Vrede.
Nu Hy, als Markgraaf ingewydt,
Het Onregt door het Regt *bestrydt*,
Verwint Stantvastigheidt *de Nydt*
En Tydt; *en* bloeit *het heil der Stede.*

Voorts vervolgde de Trein zynen marsch en kwam op de Kaay, daar weder de Kompagnie van het *Groene* Vaandel onder de Wapenen in twee reyen geschaart, en Zyne Hoogheidt met gelyke Eerbewyzingen ontfing, als van het *Oranje* Vaandel gemeld is, na 't passeren van den Trein zig in Gelederen herstellende afmarcheerde door de Kapelle en Oudestraten, en post vatte in het midden van de korte Oudestrate.

Op de Kaay, aan de grote Brugge passeerde Zyn Hoogheidt weder een uitnemende en verhevene geschilderde Erepoort, dewelke hier tegen over geplaatst is. Dezelve verbeeldt een grootsch en pragtig Gestigt, strekkende ter toewydinge van dit en alle andere Eretekenen aan den Vorste. Zy is ter hoogte van Eenenveertig en breedte van Agtentwintig voeten, in den dag hoog Agtentwintig voeten, breedt Veertien voeten.

Op de Pilasters ter wederzyden ziet men over 's handts de Beeltenissen van alle de *Markgraven van Vere*, uit den Huize van Nassau, konstig naar de Afbeeldingen van de beste Meesters geschildert. Als

I.

Die van *Willem den Eersten*, dien Vader des Vaderlandts. Met dit Omschrift:

Wilhelmus I. Pr. Ar.

En daar onder deze woorden:

Patriam Sanguine peperit suo.

Dat is:

Dit's Vader Willem, die zig tegens Albaas woede
Verzette, en kogt het Landt ten prys van zynen bloede.

II.

Die van zynen Zone *Maurits*, met dit Omschrift:

Mauritius, Pr. Ar.

En daar onder:

Gloriam vindicavit.

Dat is:

Dit's Maurits, die den roem, voor 't Vaderlandt verkregen
Door zynen Vader, heeft gehandthaaft door zyn' Degen.

III.

Die van zynen Broeder *Fredrik Henrik*, met dit Omschrift:

Frid Henr. Pr. Ar.

En daar onder:

Libertatem asseruit.

Dat

CELSISSIMO PRINCIPI
WILHELMO
EX [illegible] NASSAVIORUM STIRPE
[illegible]
[illegible]
MARCHIONI [illegible] VERENSIUM
[illegible]
INTER OMNIUM [illegible] ACCLAMATIONES
[illegible]
[illegible] KALENDIS [illegible] MDCCLI
Q F F Q E J D I O M
[illegible] ANIMO VOVET
[illegible]
[illegible]
S P Q V

EEREPOORT BY DE GROOTE BRUG TE VERE

Dat is:

't Gebouw der Vryheidt, nu betrokken in zyn muren,
Bragt Fredrik onder Dak. Godt doe het eeuwig duren.

IV.

Die van zynen Zoon *Willem den II*, met dit Omſchrift:

WILHELMUS II. Pr. Ar.

En daar onder:
Pacem procuravit.
Dat is:

Na tagtig Jaren Krygs, en zo veel bloedts vergoten,
Is onder dezen Vorſt het Vreé-verbondt geſloten.

V.

Die van zynen Zone *Willem den III*, naderhand Koningk van Groot-Brittanje, met dit Omſchrift:

WILHELMUS III. Pr. Ar.

En daar onder:
Famam ſuperavit meritis.
Dat is:

Nooit zal de Faam zyn daán, naar waarde regt verkonden,
Al blies zy zynen lof uit honderdt duizendt monden.

VI.

Die van *Jan Willem Friſo*, Erfſtadthouder van Vrieslandt en Groningen, Vader van den tegenwoordigen Vorſt, met dit Omſchrift:

J. W. FRISO, Pr. Ar.

En daar onder:
Securus in igne, ſubmerſus aquis.
Dat is:

Die veilig in den Kryg door vuur en ſtaal kon ſtreven
Liet in den ſtroom, helaas, 't voor Neerlandt dierbaar leven.

VII.

Boven in het midden der Boge die van onzen tegenwoordigen Markgrave *Willem Karel Henrik Friſo*, met dit Omſchrift:

W. C. H. FRISO, Pr. Ar.

En daar onder:
Par Omnibus Unus.
Dat is:

Al wat me ooit loffelyks kon melden van zyn' Vaderen,
Zien we in Een Willem, als het middelpunt, vergaderen.

Op de regter Pilaſter ſtaat op een verheven Voetſtuk en levensgroote het Beeldt van ene *Vrouwe*, met den *Bybel* onder den ſlinker arm, en in de regterhandt een

Hert houdende, uit het welk een Vlam opgaat, verbeeldende den *Godsdienst*, en onder haar op het Voetstuk het woordt

RELIGIO.
Dat is:
Godtsdienst.

Aan de slinker zyde staat, op een verheven Voetstuk levens groote, de Beeltenis der *Vryheidt*, onder de gedaante van eene Vrouw, in de slinkerhandt houdende de *Spere*, met den *Hoedt* op dezelve; in de regte handt eenen *Breidel* houdende, op het Voetstuk onder haar leest men het woordt:

LIBERTAS.
Dat is:
Vryheidt.

Wordende met beide deze Zinbeelden, onder die Vorsten geplaatst, aangewezen, dat men aan dien Doorlugtigen Huize en Helden uit het zelve gesproten, hier vertoont, naast Godt, de verkryginge en behoudinge van onze dierbaarste Panden, *Godtsdienst*, en *Vryheidt* verschuldigt is.

Boven op de hoeken van de Pilasters vertonen zig ter regter zyde het Wapen van de Provincie van *Zeelandt*, en aan de slinker zyde dat der Stadt *Vere.*

Boven in den Voorgevel vertoont zig dit Opschrift, ter toewydinge aan den Vorste:

CELSISSIMO PRINCIPI
WILHELMO,
EX ILLUSTRI NASSAVIORUM STIRPE,
HUJUS NOMINIS
QUARTO;
MARCHIONUM VERO VERENSIUM
SEPTIMO:
INTER OMNIUM LÆTAS ACCLAMATIONES
PUBLICE AC SOLENNITER INAUGURATO,
IPSIS KALENDIS JUNII MDCCLI.
Q. F. F. Q. E. J. D. T. O. M
EX ANIMO VOVET
ET HOC PUBLICÆ LÆTITIÆ SUÆ SIGNUM
POSUIT
S. P. Q. V.

Dat is:

Den Hoogstgeborenen Vorste
WILLEM;
Uit den Doorlugtigsten Huize van Nassau
van dezen Name (*)
Den Vierden;
En van de Markgraven van Vere

Den

(*) De meninge is niet dat de Vorst, de Vierde *Willem* uit den Huize van *Nassau* zy; waar van het tegendeel kenbaar is; maar onder de *Zeven* Markgraven van Vere, uit dien Doorl. Huize gesproten, de *Vierde* van dien name. 't Geen gezegt zy tot voorkoming van wanbegrip, daar de niet al te juiste woordenschikking (nu ik 't van agter zie) lichtelyk tegens myne mening aanleiding toe geven konden.

Den Zevenden;
Onder aller blyde Toejuigchingen
Openlyk en op de Plegtigste wyze ingehuldigt,
Wordt van den Allerhoogsten en goedtgunstigen Godt
Alle Geluk en Zegen
Van Herten toegewenscht,
En dit Teken van hunne openbare blyschap opgeregt
Door de
Regeerders en 't Volk der Stadt VERE.

De Trein deze Erepoort gepasseert, vondt de Kompagnie van het *Blaauwe* Vaandel, op de volgende Kaay voorby de Brugge onder de Wapenen, in twe ryen geschaart, Zyne Hoogheidt begroetende als voren, en welke na 't passeren van den Trein, voort naar de Markt marcheerde, en zig posteerde voor het huis van den Here *Beekman*, geschaart in twe ryen.

Van daar voortrydende door beide de dobbele Huizen, scheidden de Koetsen van de Regering zig op de hoogte van de Markt van den zelven af, om Zyne Hoogheidt, op de Markt komende, daar voor het Stadthuis te konnen ontfangen.

De Trein dan de dobbele Huizen gepasseert, vondt op de Vischkaay de Kompagnie van het *Witte* Vaandel in twe ryen geschaart, en werdt Zyne Hoogheidt van dezelve, in het doorryden, begroet als van de andere gemeldt is. Welke na het passeren van den Trein marcheerde naar de Markt, zig posterende van de Kerkstrate naar het Stadthuis in twe ryen geschaart.

Hier deedt zig weder voor het oog op de nevensstaande verhevene, en konstig geschilderde Erepoort geplaatst by de Kraan aan den mondt van de Haven.

Deze verbeelde ook een sierlyk en verheven Gebouw, niet minder dan de voorgaande Erepoort; zy hadt de hoogte van Zevenendertig en de breedte van Vierentwintig voeten; in den dag of doorgang hoog Vierentwintig, breedt Veertien voeten, en zyn der zelver Sieraadjen en Zinnebeelden betrekkelyk op den voorhenen bloeijenden Zeevaart en Koophandel van deze Stadt; welker Overblyffels hier in de beschermingе des Vorsten worden aanbevolen.

In den schonen Voorgevel van het Gesticht ziet men een fraay Tafereel, op 't welk zig vertoont *Neptuin*, op zyne *Schulpkoets* gezeten, door *Zee-paarden* voortgetrokken; van welke Hy den *Toom* in zyne slinkerhandt, en in zyne regter den *Drietandt* vast houdt; terwyl een *Triton*, voor de Paarden uit het Water opkomende, op zynen *Waterhoren* blaast. In het Verschiet ziet men ter zyde een streek *Landts*, en voor uit enige *Schepen* met volle Zeilen uit Zee komen aanbruisschen: onder welke een *Groter* zig opdoet, met den *Admiraals Stander* op de grote mast, 's Vorsten *Admiraalschap*, over de gehele *Unie* en deze Provincie in het byzonder, niet duisterlyk aanwyzende. Hier boven leest men op een Tafereel de woorden; uit *Seneka* ontleent:

Fortuna jactavit diu;
Sed dedit habenas Imperii
Facili manu:
Nutuque terras maria
Subjecit tuo.

 Dat

Dat is:

Na lang geslingert op een tomeloze Zee,
Die door haar barning schier het Schip van Staat deé stranden:
Maakt 't Opperalbestuur die golven haast gedwee
En stelt het Landt- en Zeebewindt in uwe handen.

Op de Regter Pilaster ziet men een Snoer, onder malkanderen nederwaart hangende Wapenschilden van *Engelandt*, *Vrankryk* en *Denemarken;* En onder dat van *Engelandt*:

EDUARDUS IV,
Rex Angliæ.
1475.

Onder dat van *Vrankryk:*

LUDOVICUS XII,
Rex Galliæ.
1465.

Onder dat van *Denemarken:*

CHRISTIERNUS II,
Rex Daniæ.
1523.

Dit alles ziet op de Voorregten door die Vorsten, in de bygevoegde Jaren, by opene Brieven, der Stadt Vere, ter begunstiginge van haren Koophandel geschonken. Welke Brieven te vinden zyn by *M. Smallegange* Kronyk van Zeelandt. Bladz. 570. 593. en 591.

Boven in het midden der Boge ziet men het Wapenschildt van Prins *Willem den Eersten*, en onder het zelve:

WILHELMUS I,
Princ. Arausf:
1575.

Hier mede wordt gedoelt op de grote Voorregten, met welke die Vorst, in gemelden Jare, deze Stadt beschonken heeft, ter begunstiging van haren Handel, en onder andere, nevens andere Steden van Zeelandt, met Stemme in de Hoge Staatsvergaderinge van deze Provincie. Waar van de Uitgift-brief te vinden is by den gemelden Schryver, Bladz. 575.

Boven de gemelde Wapenschilden worden deze woorden gelezen:

Principum Favor annuit Cœptis.

Dat is:

De gunst der Vorsten gaf myne Onderneming kragt.

En onder de Wapenen leest men 't volgende:

Et FRISO *Favebit.*

Dat is:

En wordt van FRISO *ook geen minder gunst verwagt.*

Op de slinker Pilaster vertoonen zig in het midden der zelve: *Twee Handen in malkanderen geslagen*, boven welke gezien wordt het Wapenschildt van *Schotlandt*, en onder de zelve het Wapenschildt der Stadt VERE.

Boven deze Vertoninge leest men de woorden:

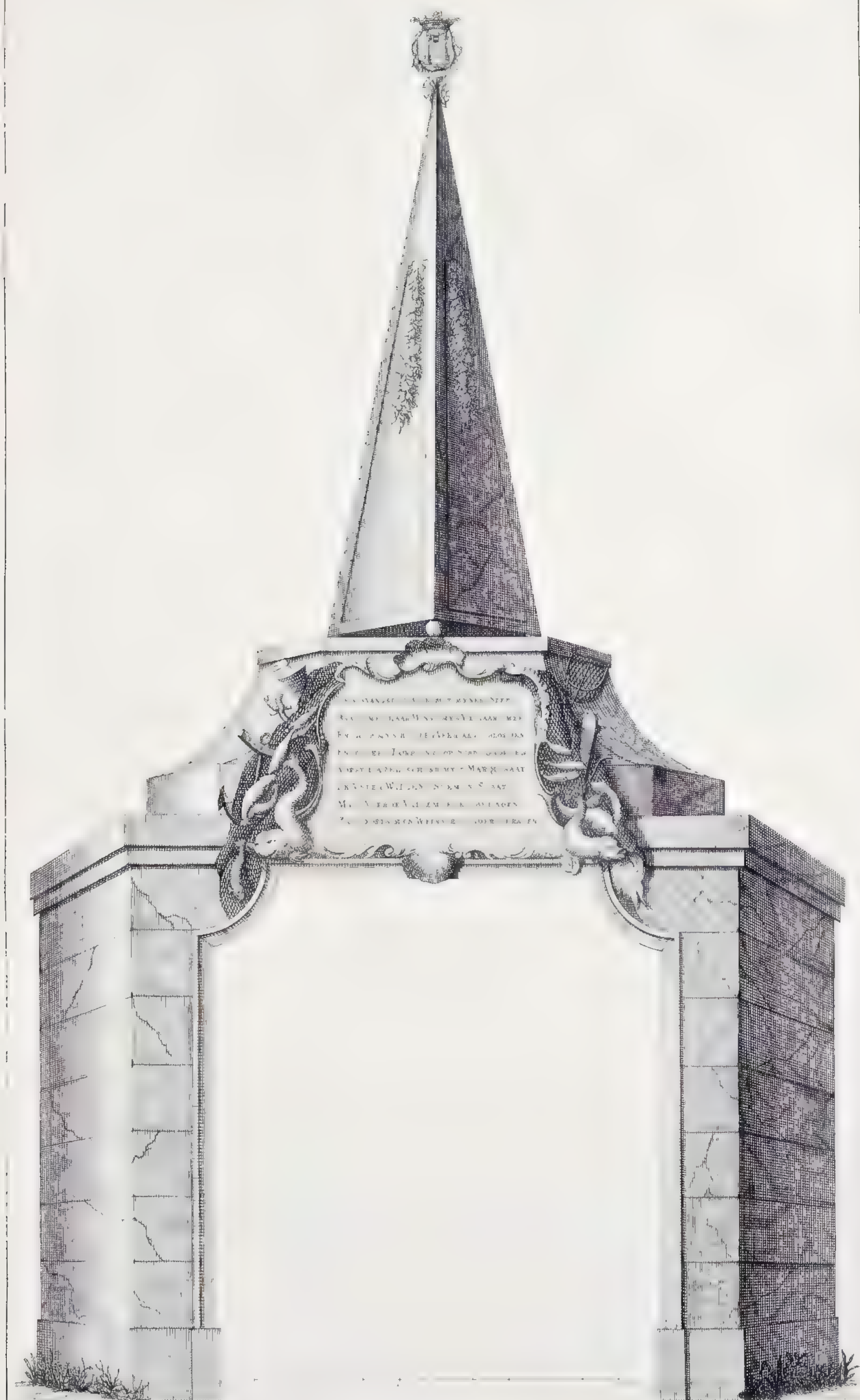
Coëunt in Fœdera Dextræ.

Dat

EEREPOORT AAN DE HAVEN.

5.

EEREPOORT OP DE VISMARKT.

Dat is:
De Handen des Verbondts zyn dus in een geslagen.
En onder dezelve staat:
Mea Jura Tuère.
Dat is:
En Gy, ô Friso, *wil myn Regten onderschragen.*

Met welke Vertoninge geöogt wordt op het Verdrag, gesloten tusschen enige Schotsche Koopsteden en de Stadt Vere, over den Schotschen Stapelhandel, hier gevestigt; waar van men hier al zeer vroeg de beginselen gehadt heeft, door verscheidene Verdragen, van tydt tot tydt gestaaft: maar na vele tusschenvallen in volle kragt gesloten in den Jare 1612; sedert verscheide malen hernieuwt, en van dien tydt tot op heden toe hier volstandig gebleven. Dat wederzydtsch Verdrag, kan by den bovengemelden Schryver gelezen worden, Bladz. 588.

Op de Regter Pilaster van deze Poorte vertoont zig, op een verheven Voetstuk, *de Zeevaart*, onder de gedaante van een *Vrouwen beeldt*; levens grootte; houdende in de Regterhandt een *Graadtboog*, die tegen den Schouder rust; in de Slinkerhandt een *Hemelglobe*; staande zy met haren slinker voet op een *Scheeps-Anker*, het hoofdt gedekt met een *Scheepskroon.* Op het Voetstuk staat het woordt Navigatio, dat is *Zeevaart.*

Op de slinker Pilaster staat de *Koophandel*, verbeeldt onder de gedaante van ene *Vrouwe*, staande op een hoog Voetstuk. Zy heeft het Hoofdt gedekt met den *gevleugelden Hoedt van Merkurius;* in den Arm den *Hoorn des Overvloedts,* en aan hare zyde ene stapel van allerleije *Pakgoederen*, en *Koopmanschappen.* Op het Voetstuk leest men 't woordt: Mercatura, dat is: *Koophandel.*

Deze, gelyk ook de Hooftwagt, onder alle Krygs-Eerbewyzen gepasseert, naderde Zyne Hoogheidt de Vischmarkt; en daar weder de Kompagnie van het *Oranje-Vaandel* in orde vindende en passerende, als voorhenen gemeldt, ontmoette hier weder ene andere fraay geschilderde Erepoort met ene hooge Piramide daar boven. Deze verbeelde van Steen uitgehouwen, en was hoog Agtendertig, en breedt Twe-entwintig voeten; dezelve hadt gevoeglykst ten doele den voorhenen Zegenryken *Vischvangst*, als de eerste beginselen dezer Stede. Derzelver Sieraadjen bestaan 'alle uit *Visschers Gereedtschappen*, en 't geen op de Zee betrekking heeft; als grotere en klenere *Netten*, *Visch-Korven*, allerleijen *Visch*, *Tritons*, *Dolfynen*, *Schulpgewassen*, en wat meer van dien aardt is. Boven leest men in een fraay Tafereel het volgende Vers, de Lotgevallen der Stede, van hare eerste beginselen af, in weinige woorden vertonende:

De Vischvangst, de Opkomst myner Steé,
Bragt, met haar Winst, myn Welvaart meé;
En holp myn Kamperveer aan 't bloeijen,
En tot een Dorp en Koopstadt groeijen.
Vorst Karel schonk my 't Marquisaat,
En Vader Willem Stem in Staat.
Myn Vierde Willem, elks behagen,
Zal voorts myn Welvaart onderschragen.

Boven dit Tafereel gaat een Piramiede of Naaldtzuil op, aan welker bovenste Spits het *Wapen* der Stadt *Vere* gezien wordt.

Na dat de gehele Trein deze Erepoort gepasseert was, herstelde zig de Kompagnie en volgde den zelven, op marcherende. En kwam de Trein voorby de Waag in de korte Oudestraat, daar zy weder de Kompagnie van het *Groene* Vaandel als voren geschaart vondt en passeerde; ontmoetende hier weder op den hoek van den Berg en

Rykendyk de fraaije Erepoort, hier nevens afgebeeldt. Dezelve is ook van fierlyke netheidt, ter hoogte van Agtendertig en breedte van Vierentwintig voeten, in den dag of doorgang hoog Vierentwintig, breedt Veertien voeten. Zy is met gene byzondere Zinbeelden verfiert; maar vertonen zig aan de Pilasters, *allerleije Speeltuigen* by Snoeren of *Festonen* nederhangende, om de tegenwoordige blyschap daar mede uit te drukken. Boven in het Gewelf vertoont zig een *open rondt*, met een *Baluster* omzet; door welk het Hemels light naar beneden schynt. De Pilasters zyn boven met fraaije *Vasen* verfiert. Op de Poort staat een fraay *Tafereel*, tegens 't welk zig een *Faam* vertoont in leunende gestalte, den Arm, die de *Bazuine* aan den mondt houdt, daar over leggende, zynde het *Kleedt* der Bazuine met het Wapen der Stadt verfiert; terwyl aan de andere zyde van het Tafereel een *Kupido* zit, insgelyks met een Bazuin voorzien. Op het gemelde Tafereel wordt dit Vers gelezen:

Nu FRISO, *'t Nassausch Bloedt,*
Gelyk wy veilig wagten,
Stadts welvaart zal betragten,
Op zyner Vadren voet;
Krygt zy, hoe zwak en teder,
Wel haast haar bloeistandt weder:
En zweeft, met hun, zyn Naam
Op wieken van de Faam.

Deze flankeerde over ene andere by uitstek schone en verhevene Erepoort, die geplaatst was in 't midden der lange Oudestraat, welke Zyne Hoogheidt des avondts by deszelfs vertrek te passeren stondt.

Deze was by uitnemenheidt fraay van den Konstenaar uitgevoert. Zy heeft de hoogte van Vyfendertig en de breedte van Twe-entwintig voeten; in den doorgang hoog Zesentwintig, breedt Veertien voeten. Zy doet zig op als een *Gaanderye* in welke men door Hemels-blaauwe opgeschovene Gordynen henen ziet, die ten halve met gouden Strikken opgebonden, boven te samen lopen. Zy heeft haar opzigt op de *Hoogvorstelyke Familie*, en het heil dat van dezelve nog gehoopt, en van den Hemel afgebeden wordt; op dat deze Hoge Waardigheidt des Vorsten in dezelve *ten Eeuwigen dage* bevestigt blyve.

Boven vertoont zig in een heerlyk Tafereel, Hare *Koningklyke Hoogheidt*, in de gedaante der *Liefde*, met twee Kinderen nevens haar; enen *Zoon*, den Jongen Erfprins verbeeldende, aan hare regte zyde, dien zy den Arm met tederheidt om den hals slaat; aan de slinker zyde een *Dogtertje*, de Prinsesse *Karolina* verbeeldende, die tegens hare dyë leunt. Het Vrouwen-beeldt heeft het *oog naar den Hemel* geslagen, terwyl boven haar hooft ene *Vuurvlamme* opgaat; vertonende de tedere zugtingen Harer Koningklyke Hoogheidt tot Godt, om de behoudenisse van deze Vorstelyke Spruiten, en, behaagde 't Hem gunstiglyk, nog meerdere Manlyke Nazaten.

Boven deze Vertoninge leest men deze woorden, uit *Seneka* overgenomen:

Omnes in Unam contulit Laudes Deus,
Talemque nasci Fata voluerunt Tibi.

Dat is:

De milde Godtheidt heeft Ene ANNA *ryk beschonken*
Met alle Deugden, die ooit uit Vorstinnen blonken.
Zulk ene, o FRISO, *heeft die Godtheit u gespaart,*
Als uwen Heldenstamme en Deugden overwaardt.

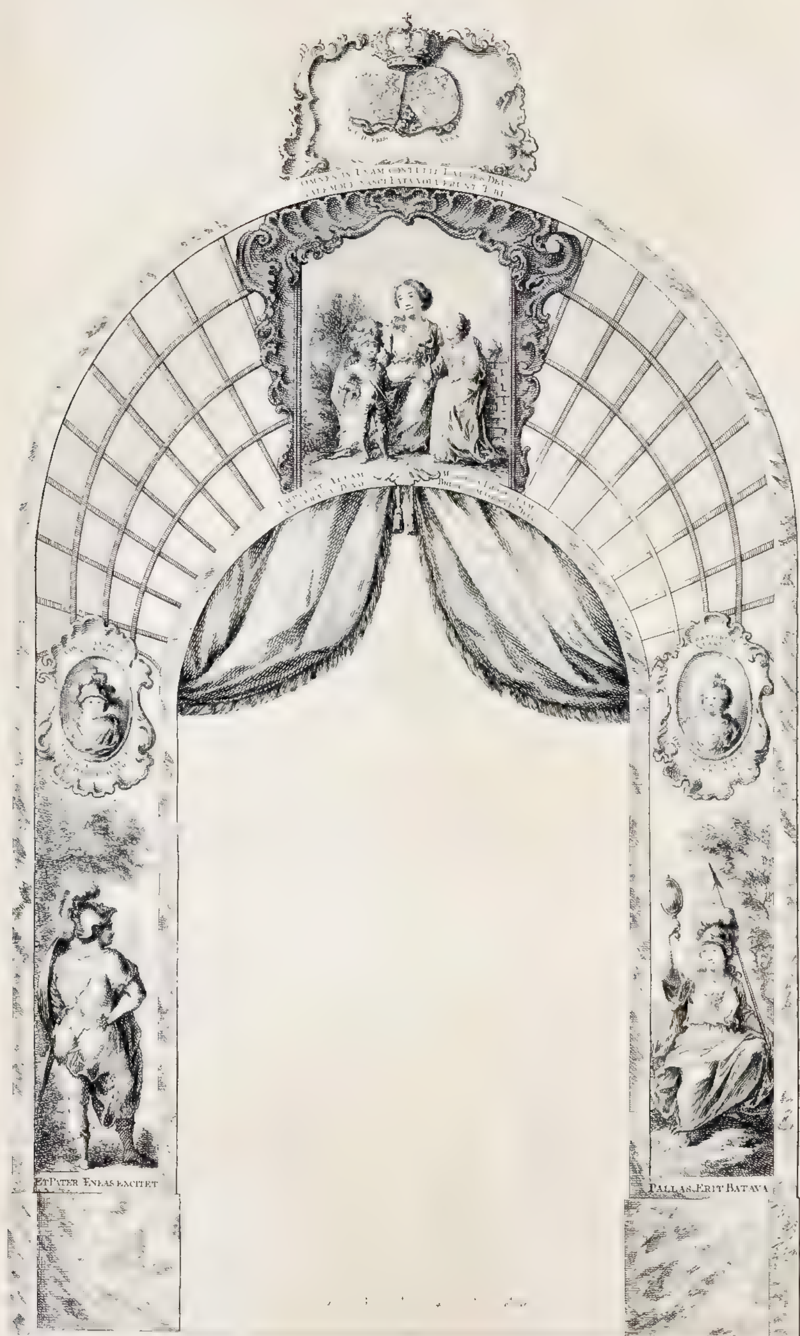
Onder deze Vertoninge zyn de volgende woorden geplaatst, uit den zelven Dighter overgenomen:

Impleat Aulam Mascula Prole Tuam,
Generata Divo, Britonum Gentis Decus.

Dat

EEREPOORT IN DE KORTE OUDESTRAAT.

EEREPOORT IN DE LANGE OUDESTRAAT TE VERE.

Dat is:

Doorlugtige ANNA, *die, uit Heldenbloedt gesproten,*
Tot eeuwige eer verstrekt aan 't Britsche Koningkryk;
Uw Hof groeije in getal van Mannelyke Loten,
In Deugdt en Waardigheidt aan hunnen Stam gelyk!

Op de Regter Pilaster ziet men de Beeltenis van den *Jongen Erfprinse*, in het harnas, als verbeeldende nu reeds wat Hy namaals worden zal. Boven den zelven leest men deze woorden:

Cœlo demissus ab alto.

Dat is:

Zo lang van 't Vaderlandt den Hemel afgebeden,
Zondt Hem de Godtheidt als een Hemelgaaf beneden.

Onder de Beeltenisse las men:

Exspiret Atavos crescens imitamine laudum.

Dat is:

Hy zal het Helden-Krooſt der Vadren openbaren,
Wen Hy hun spoor drukt, by het klimmen van zyn jaren.

Onder stondt op een verheven Voetstuk het Beeldt van enen *Romein*, in volle Wapenrustinge, en daar onder:

Et Pater [illegible] Excitet.

Dat is:

En, om zyn Vaderlandt ten Heilandt te verstrekken,
Wil Hem zyn Vader zelf door eigen voorbeeldt wekken.

Waar mede zelf niet duisterlyk te kennen gegeven wordt, dat, gelyk *Æneas* zynen Vader *Anchyses* uit den brandt van Trooye, zo ook Zyne Doorlugtige Hoogheidt zyn Vaderlandt uit den alvernielenden brandt van Oorloge gered heeft.

Op de flinker Pilaster ziet men het Afbeeldsel der Jonge Princesse *Karolina*, en daar boven deze woorden:

Gratiarum Quarta.

Dat is:

De Aloudtheidt melde vry van drie Bevalligheden,
Maar dees' mag in dien Rei de Vierde plaats bekleden.

Onder deze Afbeeldinge leest men het volgende Vers:

Hæc Animis Sexum antevenit, virtutibus annos.

Dat is:

Zy wint haar Sexe in moedt, met Mannen te evenaren;
En Haar vermogens gaan ver boven hare jaren.

Onder op een verheven Voetstuk staat het Beeldt van *Pallas*, by de Ouden de Godinne der *Wysheidt*, en des *Krygs*, en onder het zelve:

Pallas Erit Batava.

Dat is:

Bedriegt het voorspel niet, uit dit gezigt te lezen,
Zy zal voor Nederlandt een andre Pallas wezen.

Eindelyk kwam Zyne Hoogheidt nu met den gehelen Trein, gevolgt van de Kompagnie van het *Groene en Oranje-Vaandel* de Markt op, en passeerde hier het *Regiment van Villegas*, aan 't begin der zelve gepoſteert in Forme van Bataille, Front makende naar het Oosten; en de Kompagnien van het *Blaauw* en *Witte* Vaandel in ryen gerangeert, Zyne Hoogheidt alle naar Krygsgebruik saluërende; na het passeren van den ganschen Trein, de Kompagnien zig in gelederen herstellende, marcheren gezamenlyk de Markt op, en posteren zig Bataillons wyze over het Stadthuis, de regte vleugel naar de dobbele Huizen, en de flinker naar de Kerkstrate; waar op het

bovengemelde *Regiment* van zynen poſt af marcherende de zelve paſſeert, en door de dobbele Huizen trekkende, poſt vat op de Viſchkaay, om daar de komſte van Zyne Hoogheidt, van het Stadthuis naar den Stadtstoren zullende geleidt worden, af te wagten.

Zyne Hoogheidt nu, als gezegt is, op de Markt gekomen, paſſeerde hier weder ene voortreffelyke Erepoort geplaatſt ontrent het huis van den Here *Samuel Beekman*, aan het welk een konſtig Vuurwerk gemaakt was, dat des avonds ſtondt aangeſtoken te worden, en hier nevens in de tegen overſtaande Plaat verbeeld wordt.

Deze Erepoort was opgeregt door de zorge en ten koſte van den Here Borgermeeſter *Verelſt.* Zy is een zeer fraaye Poort, van Hout gewerkt, ter hoogte van Drientwintig voeten en breedte van insgelyks Drientwintig voeten, en Drie voeten Diep. In den dag of doorgang heeft zy Veertien voeten en Negen duim breedte. De Boog loopt van om hoog met nedergaande uitwaarts vloeijende Krullen. Op yder van welke een kleen Voetſtuk, en op het zelve een Levendige *Oranjeboom* met zyne vrugten geplaatſt was. Boven op de Boog, vertoonden zig de *Wapenſchilden* van *Hunne Hoogheden*, konſtig geſchildert, en boven de zelve de Hollandtſche *Leeuw*, met den regter Poot ruſtende op het *Wapen Zyner Hoogheidt*; en met den ſlinker Poot enen *Scepter* houdende van welken een Zyde *Vrede-Wimpel* afwaayde; op welk het *Wapen der Generaliteit* geſchildert was. Het Verwulfſel van binnen was, met de Paneelen Hemels blaauw geſchildert, en verſiert met *Lauriergewaſſen*, *Troffen*, *Feſtonnen*, met *Oranjebanden* aan eengeſlingert, zynde het buitenſte der Boog onder de gemelde Wapenen verſiert, met allerleije *Oorlogstuig*, zo te Water als te Lande gebruiklyk. Deze Boog ruſt met zyne nedergaande Krullen aan wederzyde, voor en agter, op de Kapitelen van *Twee*, zynde te ſamen *agt Kolommen*, die op hare Voetſtukken ruſten. Tuſſchen welke Kolommen, aan de ene zyde, allerlei *Krygs-* en aan de andere zyde allerlei *Speel-* en *Blaastuig* geſchildert is. Agter de Poort, twe en een half voet ruggewaarts, hadt men een *groot Tafereel*, ter hoogte van Drieentwintig voeten uit den grondt opryzende. Op het zelve vertoonden zig *Konſtig geſchilderde Trappen*, die den opgangk ſchenen te geven naar een verheven *Voetſtuk*, dat op enen geſchilderden *Vloer* ruſtte. Op welk Voetſtuk de *Naamletteren Zyner Hoogheidt*, konſtig door malkanderen geſlingert, te zien waren, met dit Omſchrift:

Dit is de lang gewenſchte Dag
Dien elk met vreugd aanſchouwen mag.

Wordende de Naam gedekt met ene *Kaiſerlyke Kroon*, welke beide des avondts, met het aanſteken van het Vuurwerk, heerlyk verlight werden; gelyk dan ook dit Tafereel alleenlyk des avondts gezien is, en niet des daags, om den doortogt door deze Poorte aan Zyne Hoogheidt vry te laten.

Naaſt dit gemelde Tafereel ſtondt ter wederzyde een geſchilderde *Koker*, op zyn Voetſtuk, boven met fraaye *Vaſen* verſiert, dienende deze des avondts tot zware Vuurpyl-Kokers.

Ter wederzyde van dit Gebouw ſtrekte zig een *Baluſtrade* uit van Drie en een halve voeten hoog; aan zyn begin Eenenvyftig voeten breedt, met een vloeijende holligheidt voortgaande tot het midden, en daar ſluitende op een bandt: zig van daar weder met een vloeijende rondtte voortſtrekkende tot aan het einde, daar zy de breedte van Agtenvyftig voeten heeft. Aan welke banden in het midden, gelyk ook aan beide de uiteinden der Baluſtrade, ter wederzyde *Een*, en dus te ſamen weder *Vier hoge Kokers* zig opdoen van dezelve gedaante en gebruik, als die by het Tafereel geplaatſt waren.

De *Staanders* van deze Baluſtrade waren Tien duim breedt, overshands met *Bloempotten* verſierdt, agter welke *Vuurwerken* van verſcheide ſoorten geplaatſt waren. Aan het einde der Baluſter ſtondt ter wederzyde weder een *Koker* als de voorheen gemelde, en in

't

EEREPOORT

8

N VUURWERK OP DE MARKT TE VERE.

TWEEDE EEREPOORT OP DE MARKT.

't midden van die, Twintig voeten van den anderen, Twee fraaije *geslingerde Kolommen* op hare Voetstukken rustende; boven, en aan het midden van welke des avondts *Vuurspuwende Raderen* geplaatst werden.

Rondtom de Balustrade stondt ter wederzyden een *Hek van drie ryen*, onderscheiden in hoogte, 't een Veertien duim hoger dan het ander, de hoogste of buitenste ry Twaalf voeten hoog, dienende deze om een zeer groot getal van zware *Vuurpylen* aan te hegten, en des avondts te doen opgaan.

Voorts was het geheel Gebouw fraay geschildert, de Paneel-werken met *Hemelsblaauw*, en de Lystwerken met *Oranje* Verwe, en was geplaatst in het gezigt van 't huis van den Here *Godin*, (daar het Hoog Gezelschap zig des avondts bevondt), op ene tusschenwydte van Hondert Agtentagtig voeten van het huis, tot het Gebouw gerekent.

Zyne Hoogheidt weder voortrydende passeerde weder door ene andere Erepoort ook op 't midden der Markt geplaatst, tusschen de Kerkstraat, en 't Naauwstraatje.

Deze, gelyk die voor de Poort, die op Bladzyde 14 beschreven is, was gemaakt door een Genootschap van Borgers. Zy hadt de gedaante van ene dobbele Boog, en maakte dus een Poorte uit, ter hoogte van Negenentwintig en breedte van Zevenentwintig voeten, in den dag of doorgang hoog Drieentwintig, breedt Veertien voeten, zeer fraay van Latwerk uitgewerkt, met zyne Voetstukken, Pilasters, en Bogen. Boven op vertoonde zig een *Pellikaan*, zyne Jongen met zyn bloedt voedende, en liep langs de Boge nederwaarts ter wederzyde een *Hoorn des Overvloedts* af. Hier vertoonde zig boven op elken Pilaster een *Oranjeboom*. Naar de zyde van het Stadthuis, las men Boogsgewyze dit Tydtvers:

nV zIen WII frIso, aLs Den zeVenDe' onzer heren,
Van 't nassaVs heLDenhVIs, In VoLLeN Vreê regeren.

En naar de zyde van de Markt 't volgende:

InDIen het zeVentaL VoLMaakt en heILIg zII,
zo Wagt hIer VIt het heIL Voor Vorst en bVrgerII.

Nu was eindelyk Zyne Doorlugtige Hoogheidt het Stadthuis genadert, daar de gansche Magistraat deszelfs aankomst thans hadde afgewagt. Zyne Hoogheidt aldaar uit de Koets getreden, werdt van de Magistraat begroet, en verzogt op het Stadthuis te treden, die, daar in bewilligende derwaarts opgeleidt wordt ter *Raadtkamer* door de Heren *Steengragt* en *Chalmers*, die Zyne Hoogheidt hadden opgehaalt, derwaarts gevolgt van de gehele Regeringe, en aan dezelve Raadtkamer ontfangen wordt door den Here Borgermeester *Verelst*.

Dit alles geschiedde onder alle Krygsere van het Burger-Bataillion, het aangenaam Klokkespel, 't heerlykst Muzyk der Speellieden, en de toejuichinge van duizenden Aanschouwers uit enen monde galmende *Vivat Oranje*. Terwyl het Kanon van de Wallen en het op Stroom liggendt Schip, elk enen Welkomstgroet van Eenentwintig Schoten gaf. Waar op ook alle Heren van het Gevolg zig insgelyks uit de Koetsen begaven op het Stadthuis, op de Zale, in de naby gelege Vierschare, en in de Politie-Kamer zelve.

Zyne Hoogheidt, nu ter Raadtkamer opgeleidt, werdt door den Here Borgermeester *Verelst* geleidt naar, en geplaatst aan het hooge einde der Tafel in enen daar toe verordenden, en *gedistingueerden* Armstoel; staande de Heer Bailliu, Burgermeesteren en Schepenen met den rug naar de Glazen, en de Heren Raden aan den anderen kant, by hunne Stoelen; wanneer Zyne Hoogheidt uit name van hunne Ed. Agtb.

met deze fraaije en ter zake dienende *Aanſprake*, door den Here Borgermeeſter *Verelſt* werdt verwelkomt.

DOORLUGTIGSTE VORST,

„ Het is met de allergrootſte vreugde, en diepſten indruk over het geluk dat wy
„ jegenwoordig genieten, dat wy de eer hebben Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtig-
„ heidt in hoogſt deſſelfs Stadt, Raadthuis, en in deze onze Vergaderkamer op het
„ aller reſpectueuſte te mogen verwelkomen, en van onze waare trouw en onver-
„ breekelyk Attachement de ſterkſte verzekeringen te geven.

„ Een geluk, Doorlugtigſte Vorſt, zoo groot, zoo heuchelyk, zoo lang gewenſt;
„ en het welk in meer dan Hondert en Seſtig Jaaren aan niemant onzer Voorvaderen
„ heeft mogen gebeuren, dat ons de woorden en expreſſien ontbreeken, om, na mate
„ van het gene wy daar over gevoelen; ons uit te drukken.

„ Wy zien de nevelen gediſſipeert, de machinatien verbroken, en alle impedimen-
„ ten, die als zo veele Baricades, van hier en elders, tegens dit jegenwoordig zo
„ heuchelyk en regtveerdig Evenement waren geoppoſeert, uit de weg geruimt.

„ En het gene onze vreugde niet weinig vermeerdert is, dat wy met een reſpec-
„ tueuſe vrymoedigheidt Uw Doorlugtige Hoogheidt mogen erinneren, hoe wy met
„ alle de Inwoonderen dezer Stadt, de eerſte zyn geweeſt, die van onze ware trouw
„ aan Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtigheidt, en ter herſtelling van Regt en Geregtig-
„ heidt, de baarblykelykſte preuves hebben gegeven.

„ Wy bidden dat U Hoogvorſtelyke Doorlugtigheidt geperſuadeert gelieft te we-
„ zen, dat wy, zo lang wy adem hebben, daar in zullen continueren, en aan on-
„ ze Nakomelingen dezelve ſentimenten, yver en trouw, met al ons vermogen
„ tragten in te boezemen.

„ Dat Wy ook thans vieriglyk verlangen de verdere Ordres van Uw Hoogvorſtelyke
„ Doorlugtigheidt, als onzen wettigen Marquis en Erfheer, op dezen zo ſolemne-
„ len dag, en ter volbrenging van deze voor ons zo honorable en lang gewenſchte
„ Plegtigheidt, te mogen ontfangen.

Waar op Zyne Hoogheidt zelf met ene zeer nadrukkelyke Aanſprake aan hunne Ed. Agtbare openinge gaf van de redenen zyner Komſte, onder de ſterkſte betuigingen van zyne geneigtheidt voor de belangens van deze Stadt en derzelve goede Borgerye; teſſens door zynen Sekretaris den Heer *de Back*, doende oplezen, en bezegelt overleverende de verzogte Akte, by welke bleek, onder welke Titelen en Regten Zyne Hoogheidt dit Markgraafſchap prætendeerde te ontfangen.

Deze gunſtige Verklaringe werdt door den Heer Borgermeeſter beantwoordt met dit Compliment van Dankzegginge.

„ De zo kragtige en gratieuſe verzekeringen, die Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtig-
„ heidt van hoogſt deſſelfs protectie en benevolentie voor deze Stadt en alle der-
„ zelver Inwoonderen gelieft te doen, penetreren tot in het binnenſte onzer harten.
„ Wy zien by voor uitzigt daar door herleven den bloei en welvaren, waar van wy
„ altoos onder de protectie van Uw Hoogheidts Doorlugtige Voorvaderen hebben ge-
„ jouiſſeert, en herſtelt de Lethargie waar aan wy, ſedert het miſſen van die ware
„ Vaderen des Vaderlands, en in het byzonder van deze Stad, hebben gequynt; de
„ Almagtige Godt zy eeuwiglyk gelooft, die Heilzon over ons te hebben doen op-
„ gaan in de Hooge Perſonagie van Uw Hoogvorſtelyke Doorlugtigheidt, een Vorſt ge-

„ dou-

HET STADHUIS TE VERE MET ZYNE EERSIERAADJEN.

„ doueert met de aller briljanfte qualiteiten, en van wien Wy ons met regt alles mo-
„ gen beloven.

„ Wy bedanken ook Uw Hoogvorftelyke Doorlugtigheidt, voor hoogft deffelfs verkla-
„ ring, op en onder wat Voorrecht en Titels Uw Doorlugtige Hoogheidt het Marqui-
„ faat dezer Stadt en onderhoorige Heerlykheden pretendeert te ontfangen. Wy be-
„ tuigen volkomen geperfuadeert te zyn van Uw Doorlugtige Hoogheidts inconteftа-
„ bel regt tot het zelve. En dat wy en alle de Ingezetenen dezer Stadt bereidt zyn
„ en verlangen, om niet alleen den verfchuldigden Eed van trouw en hommage aan
„ Uw Hoogvorftelyke Doorlugtigheidt, als onzen wettigen Marquis en Erfheer, bly-
„ moediglyk te prefteren, maar ook dat wy in alle zaken, en tot allen tyden, naar
„ Ons uitterfte vermogen blyken zullen geven van onze ware trouw en aanklevent-
„ heidt aan Uw Hoogvorftelyke Doorlugtigheidt, en hoogft deszelfs Doorlugtig Huis
„ en Pofteriteit. Ootmoediglyk biddende dat het ook aan Uw Hoogvorftelyke Doorlug-
„ tigheidt mag behagen den Eed, die de Heren Marquifen by hare Inhuldiging
„ gewoon zyn te doen, in prefentie van ons, en alle de Ingezetenen, thans voor
„ het Stadthuis onder de Wapenen gerangeert, goedtgunftiglyk af te leggen:

Zyne Hoogheidt dit met zyne gunftige toeftemminge beantwoordende, werdt, nu omtrent Drie uren zynde, op verzoek van den Here Borgermeefter *Verelft*, door de Heren *Steengragt* en *Chalmers* naar beneden, en tot op de Puye van het Stadthuis begeleidt; alle Regenten Twe aan Twe volgende, pofteerden zig agter Zyne Hoogheidt op de Puye en Trappen, de Sekretaris op de flinker zyde van en agter Zyne Hoogheidt, voorzien met de Formulieren van de Eden. Staande alle met ongedekten hoofde, terwyl de Mufikanten onder dit alles zig luftig horen lieten, en het Borger-Bataillion, voor het Stadthuis gefchaart, Zyne Hoogheidt met de gewone Krygsere daar ontfing; zynde de Vloer van de Puye met Tapyten, gelyk de Balufter met een roodt fluwelen Kleedt, met gouden Galonnen ryklyk bezet, bedekt, op 't welk ten dienfte Zyner Hoogheidt, een Kuffen van dezelve Stoffe en Koleur gelegt was.

Hier ftondt Zyne Hoogheidt voor de Balufter onder een fierlyk en konftig uitgewerkte DAIS of *Verhemelte* 't welk zig ftrekte van den Gevel af tot boven het Balufter; het zelve was gewerkt in den Gevel van het Stadthuis (dat van boven tot beneden met fierlyke *Feftonnen* en *Kronen* behangen was) en voorwaarts uitfpringende Agt voeten, breedt Veertien en hoog Veertien en een halve voeten, konftig uitgewerkt, en met alle gefchilderde *Sieraadjen* allerwege opgeluiftert; boven op ftondt het Beeldt der *Geregtigheidt*, ter hoogte van Zes voeten, met *opene* en *onbewonde* ogen, met de *Waagfchale* in de ene, en blanke *Zwaardt* in de andere handt. 't Verhemelte ruftte op *Twe fraaye Pilafters*, ter wederzyde van de deure van 't Stadthuis; en was rondtom met een *Behangfel*, wiens Schilderinge *roodt Fluweel*, met een *gouden Kant geboort* vertoonde. Aan de Pilafters waren ter wederzyde *Gordynen* van dezelve foort, ten halven de Pilafters opgebonden, en boven Boogswyze famen lopende, van welke de *Strikliffen* met zware *Gouden Kwaften* afhingen. Van onder de openinge der Gordynen, vertoonde zig boven de Stadthuis deure een fraay *Tafereel*, met fraaije by Sieraadjen omringt; op 't welk dit *Tydtvers* te lezen was, gepaft op de Plegtige Inhuldiginge, die onder dit Verhemelte gefchiedde:

prIns frIso, IngehaaLt tot Markgraaf Van ter Veer,
zWeert VeerfChe raaDt, en 't VoLk getroVWhelt aan zIIn' heer.

Na dat op den wenk van den Here Borgermeefter de Muzikanten zwegen, werdt door den zelven Zyn Hoogheidt gevraagt of het dezelve gunftiglyk behagen zoude den gewonen Eedt als Marquis en Erfheer van deze Stadt af te leggen? Waar op

Zyne Hoogheidt zig gunstiglyk verklaart hebbende, de Heer Borgermeester *Verelst*, den Sekretaris *Jakobus de Cliever* verzogt, den Eedt op te lezen, gelyk geschiedde.

EEDT VAN ZYNE HOOGHEIDT.

„ Wy WILLEM KAREL HENDRIK FRISO, by der Gratie Godts *Prinse van* „ *Orange en Nassau, Graaf van Catzenelnboogen, Vianden, Dietz, Spiegelberg,* „ *Buuren, Leerdam, en Kuilenburg, Marquis van Vere, Heer van Vlissingen, Heer* „ *en Baron van Breda, Bilstein, der Stadt Grave en Lande van Kuik, Liesvelt, Diest,* „ *Grimbergen, Herstal, Cranendonk, Warneton, Arlay, Noseroy, St. Vith, Daas-* „ *burg, Polanen, Willemstad, Niervaart, IJsselstein, Bredevoort, Steenbergen, St.* „ *Maartensdyk, Geertruydenberg, Turnhout, Zevenbergen, de Hooge en Laage Zwa-* „ *luwe, Naaldwyk, Heer van Ameland; Erf-Burggraaf van Antwerpen en Besancon;* „ *Erf-Marschalk van Holland; Erfstadhouder, Kapitein-Generaal en Admiraal van de* „ *Zeven Vereenigde Nederlanden, als mede Erf-Kapitein Generaal en Admiraal van de* „ *Unie, mitsgaders Ridder van de Kousseband &c. &c. &c.* Als Marquis dezer Stede „ ende Heerlykheidt van der Vere met haren gevolge; Beloven en Zweeren by deze, „ de Waare Gereformeerde Christelyke Religie, Weduwen en Weezen, te beschutten, „ beschermen ende van onregt te bewaren, de Stadt en Heerlykheden van der Vere met „ de gemeene Ingezetenen van dien, in alle hare Rechten, Statuyten, Privilegien, „ Keuren, Handvesten ende Usantien te onderhouden en doen onderhouden, dezel- „ ve te vermeerderen ende niet te verminderen, ende voorts alles te doene, dat een „ goed Getrouw Prince zynen Onderzaten schuldig is te doen. *Zo moet my God hel-* „ *pen.*

Waar op Zyne Hoogheidt, voor 't oog aller Aanschouweren, met het opsteken der vingeren en het oog naar den Hemel geslagen, luider stemme den Eedt aflei, met de uitterste Eerbiedigheidt, 't geen van alle de Omstanders, niet dan met de uitterste aandoening der herten werdt aanschouwt, die de tederste gevoelens van en voor Zyne Hoogheidt hun inboezemde.

Dit nu verrigt kwamen de Heren Officieren van het Burger-Bataillion toe, en sloegen enen Kring om de Puye van het Stadthuis. Waar op de Heer Borgermeester *Verelst*, met bewilliginge Zyner Hoogheidt den Eedt van de Regenten en Borgers, door den zelven Here Sekretaris, met luider stemme dede oplezen.

EEDT VAN DE HEREN REGENTEN EN BORGERS.

„ Wy *Bailliu, Burgermeesters, Wethouders, Raadt, Over-Dekens, Dekens van* „ *de drie Schutteryen, Over-Dekens, Dekens van de Ambagten, ende voorts al-* „ *le Borgers ende Gemeene Onderzaten der Stede ende Heerlykheidt van der Vere.* Zwee- „ ren by dezen den Doorlugtigen Hoog-Gebooren Vorst en Heere, Heer WILLEM „ KAREL HENDRIK FRISO, *Prinse van Orange en Nassau &c. &c. &c.* Als Mar- „ quis dezer Stede van der Vere, in alle billyke zaken goed, getrouw, gehoorzaam en „ onderdanig te zyn, ende voorts al te doen dat Getrouwe Onderzaten schuldig zyn te „ doen. *Zo moet ons Godt helpen.*

Na 't voorlezen van welken Eedt, werdt dan dezelve ook afgelegt met luider stemme, eerst door de Heren Regenten, toen door de Borger-Officieren, en voorts van de gehele onder de Wapenen staande Burgerye.

Hier

Hier op werdt Zyne Doorlugtige Hoogheidt plegtiglyk als Marquis van Vere uitgeroepen, onder algemene toejuichinge van deze woorden, opgeheven door den Here Borgermeester *Verelst*, en van de Regenten en gansche Borgerye, onder het zwaaijen der Hoeden, nageroepen: *Lang leve de Doorlugtige Vorst Prins van Oranje! Lang leve onze wettige Marquis en Erfheer! Lang leve Hare Koningklyke Hoogheidt en derzelve Doorlugtig Huis en Posteriteit!*

't Geen, agtervolgt met het algemeen gejuigh der *Hoezees*, van zo vele duizenden van Aanschouwers, het Aardtryk als dreunen en den Hemel wedergalmen dede; en van Zyne Hoogheidt met enen minnelyken groet, ter dankbetuiginge beantwoordt werdt. Wordende ondertusschen, op het gegeven teken, dit den Naburen als verkondigt uit den mondt van Eenentwintig Stukken Kanon, zo van den Wal, als van het op 't Stroom liggendt Schip van Oorloge.

Nu heften het Klokkespel, en de Musikanten weder aan, en deden, met het helder opdeunen van dat Oude, bekende en regt Patriottisch Liedt, *Wilhelmus van Nassauwe &c.* dat in de gemoederen van alle welmenende Vaderlanders geschreven en in hunne monden bestorven is, de herten van alle Liefhebbers van Oranje huppelen van vreugde.

Na weinigen tydt, tusschen beide verlopen, werdt Zyne Hoogheidt weder op dezelve wyze naar binnen geleidt, onder dezelve Eerbewyzinge van de in Wapen staande Borgerye; en vertoefde hier in de Vierschare tot dat Hy naar den Stadstoren ter Maaltydt zoude geleidt worden. Blyvende de Borgerye voor het Stadthuis post houden, en de toegangen tot het zelve door de *Cent-Suisses* bezet gehouden, terwyl de *Heydukken* ter wederzyden der deure van het Stadthuis stonden.

Dit Stadthuis, een schoon en fierlyk Gebouw, was in dit Voorjaar opgehaalt, met ene nieuwe pragtige Puye van blaauwen Arduinsteen, versiert met een konstig gewerkte Yzeren Leuninge; en verdient het ook zyne opmerkinge, dat, gelyk deze Puye gestigt is by gelegenheidt van deze Plegtige Hulde, zo ook de voorgaande gestigt was voor Hondert Drie en Zestig Jaren ter gelegenheidt van de Hulde van den Prinse *Maurits*, dus gestaan hebbende van de ene Hulde tot aan de andere.

Nu was het de tydt dat alle de Heilwenschen in den schoot Zyner Hoogheidt uitgestort werden, 't geen in name van de Regeringe door den Here Borgermeester *Verelst* geschiedde, en voorts gevolgt werdt door alle Heren van Rang die van Zyn Hoogheidts gevolg waren. Hier hadt ook Dr. *Jakob Johan Andriessen*, Zoon van den Oudtsten Predikant, en, door Zyner Hoogheidt gunstige verkiesinge Schepen dezer Stadt, de Ere van aan Zyne Hoogheidt een Vers aan te bieden, op deze gelukkige en langgewenschte gelegenheidt gemaakt en agter aan dit Werk gevoegd, die het met verpligtende Dankbetuiging aannam.

Thans werdt Zyne Hoogheidt, na verzogte en gunstiglyk verleende Audientie begroet door de Heren Officieren van den Borger-Krygsraadt, doende in des zelven name de Heer Mr. *Bernardt Laurens de Beaufort*, als Oudtste Kapitein de navolgende Aanspraak.

DOORLUGTIGSTE VORST.

„ Nademaal wy het geluk hebben, om in de Doorlugtigſte Perſonagie van U-
„ we Hoogheidt wederom te mogen aanſchouwen dien genen, na wiens
„ tegenswoordigheidt wy t'aller tydt onophoudelyk wenſchen; en wiens Komſte
„ wy met zeer groot verlangen hebben afgewacht: Zoo hoopen wy, dat Uwe
„ Doorlugtigſte Hoogheidt niet kwalyk zal duiden, dat wy Officieren van de Bor-
„ gerye dezer Stadt op het aldereerbiedigſte ons verſtouten, om Uwe Doorlug-
„ tigſte Hoogheidt te komen begroeten.

„ Doorlugtigſte Vorſt! wy wenſchen U in deze Provincie, die met veel confi-
„ dentie billyk op U betrouwt; en in deze Stadt, die U na waarde zeer dierbaar
„ ſchat, van ganſcher harten welkom.

„ Wy erkennen met volkomen overtuiging het groot en weergaloos geluk, dat
„ aan een iegelyk onzer door Uwe Hoogvorſtelyke tegenswoordigheidt thans komt
„ te gebeuren; en wy belyden, beneffens onze Edele Agtbare Magiſtraat, met veel
„ indruk van verpligting, daar voor aan Uwe Doorlugtigſte Hoogheidt den groot-
„ ſten dank te zyn verſchuldigt.

„ Wy betuigen, overſtelpt zynde van genoegen, met eene onuitſprekelyke
„ vreugde en blyſchap te zyn aangedaan, niet alleen, om dat wy Uw Doorlug-
„ tigſte Hoogheidt eene goede gezondheidt, en welſtandt zien genieten; maar
„ ook voornamentlyk, en in het byzonder, om dat wy heden aan Uwe Door-
„ lugtigſte Hoogheidt, als onzen alleen Wettigen Erf-Here, en Marquis, den
„ Eedt van getrouwigheidt hebben afgelegt.

„ Wy wenſchen met gemoederen, en Zielen, vol van opregte liefde en affectie,
„ dat het den Hemel behagen zal Uwe Doorlugtigſte Hoogheidt, Koninglyke Ge-
„ malin, Hoogvorſtelyke Kinderen, en Doorlugtigſte Familie nog zeer veele Ja-
„ ren op het aldernaauwkeurigſte goedgunſtig gade te ſlaan, en te conſerveren.

„ En nademaal wy, Doorlugtigſte Vorſt, daar in ons grootſte geluk en belang
„ ſtellen, en in Uw behoud en welzyn onzer aller heil en welvaart achten te
„ zyn gelegen, zoo bidden wy Uwe Doorlugtigſte Hoogheidt te willen gedoogen,
„ dat wy met de alderverſchuldigſte veneratie, op het reſpectueuſte, en met het
„ diepſt ontzag, ons zelven en deze Borgerye, Uwe Doorlugtigſte Hoogheidts
„ meeſt en hoogſt gewenſchte gunſt en protectie aanbevelen.

De Nederduitſche, Franſche en Schotſche Kerkenraden leiden hier op hunnen onderdanigſten pligt af; voerende in name van den Nederduitſchen Kerkenraadt D. *Into Ter Zwegen*, het woordt op deze wyze:

DOOR-

DOORLUGTIGSTE VORST, GEWENSCHTE HEER MARQUIS.

„ Uwe Hoogheidts ootmoedige en ſchuldpligtige Dienaren, de Kerkenraadt „ der Nederduitſche Gereformeerde Gemeente van Uw Hoogheidts Mar- „ quiſaat Vere, verzoeken vryheidt met alle eerbiedt tot Uw Hoogheidt te ſpre- „ ken, de opregte neiginge van hun herte Uwe Hoogheidt te betuigen, en Uwe „ Doorlugtigheidt tederhertig met Uw Arrivement, en Inhuldiginge als Marquis „ van deze Stadt, geluk te wenſchen.

„ Wy betuigen onze hertelyke blydtſchap van Uw Hoogheidt in dien welſtandt en „ roem te mogen aanſchouwen als Erfſtadthouder van de Unie, en dat in dezen „ de Zegeningen van Uw Hoogheidt, die van Uw Doorlugtige Voorvaderen te „ boven gaan. Wy bewaren met alle erkenteniſſe in ons herte 't goede dat ſedert „ Uwe Hoogheidts Regeringe den Lande en Kerke Godts door Uw Hoogheidts „ wyze en gunſtige directie tot gejuig der ſtille in den Lande is geſchonken.

„ Wy feliciteren Uwe Hoogheidt en ons zelf met Uw Hoogheidts gelukkig „ Arrivement en Inhuldiginge als Marquis van deze Stadt. Het zal ons altoos als „ een gelukkig tydtſtip van ons leven in gedagtenis blyven, beleeft te hebben van „ Uw Hoogheidt in het Marquiſaat dezer Stadt, de Erve Uwer Doorlugtige Voor- „ vaderen, eindelyk te hebben zien ingehuldigt. De lange ingehoude blydtſchap „ van Zeelandts Volk breekt nu door Lucht en Wolken heen; en de goede in den „ Lande doen haar eenzame Plaatſen en Huizen weergalmen van dankzegginge „ tot Godt over dit heil.

„ Wy ontfangen Uw Hoogheidt byzonder, met blyde aangezigten, maar voor „ al met opregte en onderdanige herten van liefde en gehoorzaamheidt. Wy zul- „ len het altoos zo wel ons Eer en intreſt, als plicht rekenen, met een onſchend- „ bare trouw, en ſchuldtpligtige onderdanigheidt, Uw Hoogheidts Regeringe en „ Huis aan te kleven, en zo veel in ons is, Amptshalven onze Medebroederen „ daar toe opwekken.

„ Gelyk het onze opregte wenſch is, dat alle Heilwenſchen aan Uwe Hoog- „ heidt in deze dagen gedaan, zigtbaar mogen vervuldt worden, zo is het onze „ bede, dat de goedertierentheidt des Heren in allen opzigte Uwe Hoogheidt „ bekrone.

„ De grote Jehova, die een Godt des Aanziens is, gunne Uwe Hoogheidt over- „ vloedige ſterkte na Lichaam en Geeſt tot in lengte van dagen, om den zwaren laſt „ der Regeringe te helpen dragen, zegene Uwe Hoogheidts poogingen, en make „ Uwe Regering altoos voorſpoedig, ja geve dat Uwe Hoogheidt nog lange leve „ tot Heil van Nederlandts Volk, en lang blyve Nederlandts Wonderſteen en „ Krone, waar op het oog der Zeven Provincien in liefde blyft ſteroogen; en „ wanneer Uw Hoogheidt in een hogen ouderdom ten toppunt van Glorie geſtei- „ gert, de Hemel Uw Hoogheidt tot zig zal roepen; dat dan Uwe Hoogheidt „ voor eeuwig mag blyven leven in het geheugen der Volkeren, met het Charac- „ ter van den allerbeminnelykſten, allervriendelykſten, en allerbeſten Prins, daar „ ooit een Volk mede gezegendt was.

„ De

„ De Here zegene Hare Koningklyke Hoogheidt, hy make Haar als Debora, „ een Moeder om Nederlands Israel, een Zoog-Vrouw der Kerke, tot opwekkin- „ ge van Haer Vorstelyke Spruiten om Zion wel te doen, de name des Godts „ Jacobs zette Haer Hoogheidt in een hoog vertrek!

„ Nimmer moet Uw Doorlugtig Huis een Erfgenaam ontbreken, maar dezelve „ naauwkeurige Navolgers zyn van alle Uw Vorstelyke Deugden, om over ons ge- „ durende alle volgende Geslagten te regeren.

„ De Here make Uw Hoogheidts Huis als dat van David, dat gedurig toene- „ me en sterker worde, en het Huis van Uwe Hateren als dat van Saul, dat het „ afneme en verminderc.

De Fransche Kerkenraadt sprak door den mondt van zynen Predikant D. *Jean Daniel Sprenger*, Zyne Hoogheidt in de Fransche Tale aldus aan:

„ *Qu'il nous soit permis Monseigneur que nous les Deputez de l'Eglise Wallon-* „ *ne de cette ville venions assurer vôtre A. S. en nôtre nom & du Troupeau* „ *sur lequel le Souverain Pasteur des Ames nous a établis Conducteurs, de nôtre* „ *devouement entier à vôtre Illustre Personne & de nôtre soumission parfaite à* „ *vos justes & équitables ordres.*

„ *Heureuse Epoque pour nous, & tres preticuse en sera la Memoire à nôtre Poste-* „ *rité la plus reculée ce jour qui excita cette grande Joie dans tous les Habitans de* „ *ce Païs, depuis les plus Jeunes jusques aux plus Anciens des jours, lorsque nous* „ *vimes la voix du Peuple & de nos Sages Souverains se joignant avec celle de l'E-* „ *ternel, elire avec tant de calme & de tranquillité la personne de vôtre A. S.* „ *en qualité de Stadthouder de cette Province, l'on entendit incontinent les Airs reten-* „ *tir de joie & d'alegresse non seulement dans nos villes, mais dans nos Campag-* „ *nes, par mer & par terre.*

„ *Mais si nôtre joïe étoit grande, elle fut considerablement augmentée, lorsque* „ *nous vimes tres peu de temps apres les Nobles & Sages Souverains de nos bien* „ *heureuses Provinces, se rappellant à leurs Esprits & à leurs Memoires la recon-* „ *noissance que nous avons à la Famille d'Orange, & se retraçant les glorieux* „ *exploits par les quels vos Illustres & Genereux Ancêtres nous ont procurez des* „ *avantages si singuliers, aiant consacrez leurs biens & leurs vies pour nous deli-* „ *vrer de l'Inquisition infernale de la Cour d'Espagne, tellement qu'après Dieu, c'est* „ *à eux seuls que nous sommes redevables de ce pretieux depot de nôtre Liberté &* „ *de nôtre Religion, duquel nous jouissons jusques à present, & voiant en la person-* „ *ne de V. A. la fidelité de vos Ancêtres reconnuë & la Gloire de vôtre Maison* „ *affermie vous ont tous d'une voix choisis pour Stadthouder de toutes nos Provinces* „ *Uniës.*

„ *Il faut bien reconnoitre Monseigneur que la Grandeur de vôtre Famille est* „ *une Grandeur bien légitime, & quelle s'est acquise par des voies autant justes* „ *qu'Honorables & Glorieuses, car si l'experience nous apprend que des biens mal* „ *acquis, le troisiéme Heritier ne s'enjouit point, il faut reconnoitre Monseigneur* „ *que le Rang Eminent ou vôtre Maison se voit elevée lui appartient à juste Titre,* „ *puis qu'il s'y est rendu Hereditaire dans vôtre Famille depuis si long temps & qu'il* „ *continue à passer de Pere en Fils. De là vient que nos sages & legitimes Souve-* „ *rains convaincus de cette verité, voulant rendre justice à vôtre merite ont décla-*

„ *rez*

„ *rez ce Poste Eminent, auquel vos dignes vertus & vos rares qualitez vous ont ele-* „ *vé, hereditaire dans vôtre Famille de l'un & de l'autre Sexe, afin que les Habi-* „ *tans de ces heureuses Provinces puissent manger paisiblement & tranquillement* „ *le Pain de leur Ordinaire sous leur Vigne & sous leur Figuier, à l'ombre & sous* „ *la Protection de vôtre A. S. & de vôtre Glorieuse Posterité jusques dans les* „ *siecles les plus reculez.*

„ *Nous ne pouvons donc nous empêcher de reconnoitre en tout ceci le doigt de l'E-* „ *ternel, & d'admirer les voïes de son adorable Providence, benissant à jamais son* „ *saint & grand Nom, comme aussi d'adresser sans cesse nos vœux les plus ardens* „ *au tout Puissant pour la conservation de la personne de vôtre A. S., pour celle de* „ *son A. R. Madame la Princesse vôtre Epouze, pour Monseigneur le Comte de* „ *Buuren, pour Madame la digne Princesse Caroline, & pour toute cette Posterité* „ *benite qu'il plaira à la Providence d'ajouter dans la suite, vous comblant de ses* „ *graces les plus pretieuses & de ses faveurs les plus signalées, vous accordant tou-* „ *tes les dispositions du Corps & de l'Esprit pour pouvour soutenir le pesant Far-* „ *deau de cette Charge glorieuse, qui pour être Honorable n'est pas moins onereu-* „ *se, & que nous puissions voir vos efforts & vos Deliberations, accompagnez de la* „ *Benediction du Ciel, tendre à faire fleurir les Arts, les Sciences, le Negoce, les* „ *Manufactures, la Navigation, & ainsi ressentir dans nos jours les anciennes* „ *Benedictions que nos Peres ont goutées sous le Regne de vos Glorieux Ancêtres.*

„ *Mais nôtre joïe est de tout point accompli aujourdhui, que nous avons la satisfac-* „ *tion de nous addresser à vôtre A. pour la reconnoitre comme nôtre Marquis &* „ *Seigneur; que vôtre A. S. nous permette donc qu'en qualité de bons & de fide-* „ *les sujets, nous venions assurer vôtre A. S. de nôtre promptitude & de nôtre de-* „ *vouëment entier à vos ordres équitables, & que nous prendrons toujours à tâche* „ *d'y porter ceux qui nous sont commis, leur mettant sans cesse devant les jeux, que* „ *si nous voulons jouir des Benedictions du Ciel, il faut craindre Dieu & honorer le* „ *Roi, deux devoirs si inviolablement unis ensemble, que l'on ne sauroit violer l'un,* „ *sans manquer aussi par cela même à l'autre: daignez donc, ô geneureux Prince!* „ *de nous accorder vôtre bienveuillance, & nous serons tres contens de nôtre sort,* „ *puis que demeurant sous la protection d'un si Auguste Prince, nous serons en par-* „ *faite sureté: vôtre bonté sera le fondement de nos esperances, & vôtre bonheur* „ *sera l'objet de nos voeux les plus ardens: recevez donc les sinceres assurances de* „ *nôtre Veneration, de nôtre fidelité & de nôtre obeissance, ce n'est aussi qu'à ce prix* „ *que nous osons solliciter vôtre faveur, & puisse vôtre A. S. & son Illustre Fa-* „ *mille jouïr encore pendant une longue suite d'Années de ces Charges & de ces* „ *Dignitez, mais puisse t'elle sur tout quand la Memoire en passera à la Posterité,* „ *avoir ete elevée à la seule Grandeur & à la seule Gloire veritablement immortel-* „ *le: c'est le voeu sincere & ardent des plus devouez & des plus fideles de vos sujets.*

En in name van de Schotsche Gemeente, sprak de Predikant D. *James Jair* op volgende wyze:

MAY IT PLEASE YOUR SERENE HIGHNESS.

„ *While our hearts are overflowing with Joy, it is with the profoundest Re-* „ *spect, that we congratulate your Highness, on this happy Solemnity of your* „ *Investiture in the Marquisate of Campvere: The important and eminent Station*

„ *your Highness fills, we regard with inexpressible pleasure, not only as it is adorn'd*
„ *with all the Accomplishments of an Illustrious Prince, but as it gives the most*
„ *undeniable and demonstrative Proof, that the united Provinces are the favouri-*
„ *te Objects of the Divine Care: The same Providence which employ'd the House of*
„ *Orange to lay the foundation of this Republick, and by a Succession of Princes of*
„ *the most distinguish'd Merit, rais'd her to the highest Renown, gives a continu'd*
„ *Evidence that Heaven watches over her for good, by putting into the Hands of*
„ *your Highness, and securing to your Posterity, the publick management of all her*
„ *Affairs.*

„ *We should be the most insensible of all Men, whether we prize our Religion as*
„ *we are Christians, or our civil Liberties as Members of Society, could we ever*
„ *forget the indelible Obligations the Glorious House of Orange has laid upon our*
„ *native Country; It endears our Situation here as it is under the auspicious Pro-*
„ *tection of the Prince of Orange; It gives a Dignity and a delightful value to all*
„ *the Priviledges we enjoy as they are establish'd in a City which is honour'd with a*
„ *particular Relation to Your Serene Highness.*

GREAT SIR,

„ *When we offer up our most ardent Prayers for the Prosperity of the Republick*
„ *in general, for the Welfare and Success of your Marquisate in particular, we*
„ *are imploring the Divine Majesty to shower down the best of his Blessings upon*
„ *your Serene Highness, upon the Princess Royal of Great Brittain Your Illustri-*
„ *ous Consort, and on the Children God has given you as the Pledges of his Love to*
„ *these Lands: It is our warmest and most fervent Prayer that the Young Heredi-*
„ *tary Prince may be train'd up to all that Wisdom, that Fortitude and these He-*
„ *roic Virtues, which have so remarkably distinguish'd his Progenitors, in the Ages*
„ *wherein they liv'd, That the Almighty God may give a long Continuance to your*
„ *Highness's Government of this great Republick; may it be transmitted to your*
„ *Descendants, may it be strengthned, confirm'd and perpetuated in your Posterity so*
„ *long as Sun and Moon shal endure.*

't Welk naar de Vertalinge van den Here Mr. *Johan Marinus Chalmers* aldus luidt.

DOORLUGTIGSTE VORST.

„ Het behage U, wyl onze herten met vreugde vervuldt zyn, dat wy Uw
„ Hoogheidt by deze heugelyke en Plegtige Inhulde in het Marquisaat van
„ Vere, met het nedrigst respect mogen feliciteren.

„ Die hooge en aanzienlyke Staat, welke Uw Hoogheidt bekleedt, verwekt in ons
„ een onuitsprekelyk genoegen, niet alleen om dat die met alle geaccompleteer-
„ de hoedanigheden van een Doorlugtig Vorst versiert is, maar ook om dat wy
„ dezelve aanmerken als een aller ontegenzeggelykste en klaarblykelykste preuve
„ dat de Vereenigde Nederlanden de begunstigde voorwerpen der Goddelyke
„ voorzorge zyn; die zelve Voorzienigheidt, welke het Oranje Huis gebruikt
„ heeft om de fundamenten dezer Republiek te leggen, en dezelve door

„ een

„ een Succeffie van Prinfen , boven alle gediftinguëerd door hunne verdienften, „ tot den hoogften roem verheven, toont ons aan dat de Hemel voor haar welzyn gedurig waakzaam is, nu zy het publyk beftuur derzelver aan Uw Hoogheidt „ en erflyk aan uwe Nakomelingen toevertrouwd en in handen gefteld heeft.

„ Geven wy als Chriftenen acht op onze Godtsdienft, of zien wy als leden eener Zamenleving op onze Vryheidt, dan zouden wy de ongevoeligfte aller menfchen zyn, indien wy ooit de onuitwiffelyke verpligtinge vergeten, welke het „ Land onzer Geboorte aan het roemrugtigft Oranje Huis verfchuldigt is: Ons „ Etabliffement hier is dies te aangenamer nu wy ons onder de gelukkige protectie „ van Oranjes Vorft bevinden; alle de Voorregten, die wy genieten zyn des te kostelyker en van heuchelyker waarde, wyl die ftand grypen in eene Stadt, die zoo „ naauw aan Uw Doorlugtige Hoogheidt verbonden is.

GROOTE VORST,

„ Wanneer wy onze vurigfte Gebeden voor het Welzyn der Republiek in 't gemeen, en den bloei en welftand van Uw Marquifaat in het byzonder, ten Hemel opzenden, dan is onze fmeekinge dat de Goddelyke Majefteit, op Uwe „ Doorlugtige Hoogheidt, op de Kroon-Prinfes van Groot-Brittanje, Uwe Koningklyke Gemalinne en op de Kinderen, die Godt U als onderpanden van zyne liefde voor deze Landen heeft gegeven, het koftelykfte zyner Zegeningen wil uitftorten:

„ Wy bidden vuriglyk en op het ernftigfte dat de Jonge Erfprins mag opwaffchen tot die mate van wysheidt, dapperheidt en heldhaftige deugden, waar „ door Zyne Voorzaten, in die Eeuwen, welke zy beleefd hebben, zo gedistingueerd zyn: de Almagtige Godt make U Hoogheidts beftuur in deze grote „ Republiek beftendig tot in lengte der dagen, en doe die vervolgens tot Uwe „ Pofteriteit overgaan, onder welke die verfterkt, beveftigt en vereeuwigd moge „ werden zo lange als Zon en Maan zullen duren.

Welke alle van Zyne Hoogheidt, in die zelve Tale met welke zy begroet was, beantwoordt werdt, „ met betuiginge van deszelfs hoogfte vergenoeginge in die „ blyken van genegenheidt en eerbiedt voor Zynen Doorlugtigen Perfoon en Huis; „ met gunftige verzekering van alle deszelfs vermogens altoos te zullen aanwenden tot handthavinge van den Waren Chriftelyken Godsdienft, en bevordering „ van al 't geen den welftandt der Gemeenten in alle omftandigheidt zoude mogen „ vorderen.

Nu werdt het ondertuffchen Vier uren, en tydt dat Zyne Hoogheidt ter Maaltydt zoude geleidt worden, die op den Stadtstoren aangeregt was, gelyk dan nu ook gefchiedde, wordende deze Plegtigheidt te voet verrigt. De Bende Mufikanten voorafgaande, werdt Zyne Hoogheidt voorgegaan door de Heren *Steengragt* en *Chalmers*, en gaande tuffchen den Here Bailliu, Mr. *Lambert Jakob van Tets* en den Here Borgermeefter Mr. *Johan Louis Verelft*, gevolgt van alle Regenten op hunnen rang, en voorts van alle Heren van het Gevolg, bewyzende het Borger-Battaillion weder de gewone Krygseer. Thans door de dobbele Huizen de Vifchkaay over marcherende, werdt Zyne Hoogheidt van het *Regiment* daar poft houdende weder gefaluëert, en de Hoofdwagt pafferende, komt dus op den Stadtstoren.

Hier gekomen lofte het Kanon van den Wal, en het op Stroom liggendt Schip

weder elk Eenentwintig Schoten. Ook werdt nu de Borgery, die dus lange in de Wapenen gestaan hadt, ontslagen en bedankt, trekkende elke Kompagnie naar des Kapiteins Huis, en 't Vaandel overleverende, gaat ieder der zelve voorts uit de Wapenen. Gelyk ook de *Militie*, uitgezondert de Twe Kompagnien Granadiers, die naar de Hoofdwagt marcheerde, en daar post hieldt.

Aan den Maaltydt, (konnen we in het gemeen zeggen) was niets vergeten, wat de konst en pragt hadde konnen uitdenken, zo ten aanzien van den toestel, als keure van de fynste en kostbaarste Spyzen van Zee, Vee en Veldt, en de smakelykste Wynen, op dat het beantwoorden mogte aan de Ere, die men Zyner Doorlugtigste Hoogheidt verschuldigt was, en overeenkwame met de Plegtigheidt van zo merkwaardigen, zeldtzamen en langgewenschten Dag.

Drie onderscheidene Tafels waren 'er toegerigt.

De *Eerste* in de Grote Zale van Zesentwintig Couverts; waar aan Zyne Hoogheidt geplaatst was, in het midden der zelve, hebbende het gezigt Zeewaart naar het Fort den Haak. Aan zyne regter zyde zat Zyne Excellentie de *Baron van Borssele*, Eerste Edele van deze Provincie, en vervolgens de voornaamste Heren, en Generaals van Zyne Hoogheidts Gevolg. Ter slinker zyde van Zyne Hoogheidt zat de Heer Bailliu, de Heren Regerende Borgermeesters dezer Stadt; de Heren Gedeputeerden der Stadt Vlissingen, voorhenen gemeldt.

De *Tweede* Tafel op de Bovenzaal was van Dertig Couverts, en zaten aan dezelve de verdere Heren van Zyne Hoogheidts Gevolg, en overige Regenten dezer Stadt, naar hunnen rang.

De *Derde*, in eene andere Zaal, was van Tien Couverts en werden aan dezelve de Pagies van Zyne Hoogheidt en andere Heren onthaalt.

De Gezondtheidt Zyner Hoogheidt, gelyk ook van Hare Koningklyke Hoogheidt, den Jongen Erfprinse, en Mevrouwe Karolina werden alle gedronken onder het losbranden van Eenentwintig Stukken Kanon van de Wal, en het Schip op Stroom; hebbende Zyne Hoogheidt de goedtheit van, by 't instellen van deszelfs gezondtheidt, aan zyne zyde daar by te voegen die van hunne Ed. Mog. de Heren Staten van Zeelandt; en by die van Hare Koningklyke Hoogheidt, die van hunne Ed. Agtb. de Heren Regenten dezer Stadt.

Tot het drinken van die van Zyne Hoogheidt in 't byzonder werdt gebruikt de Grote Zilveren Vergulde Kop van *Maximiliaan van Bourgonje*, Eersten Markgrave van Vere, toen nog Heer van Vere; en door den zelven de Stadt Vere tot ene gifte geschonken, volgens den Uitgift-Brief van zyne handt, te vinden in *M. Smalleganges* Kronyk van Zeelandt, Bladz. 592. Volgens welken, als geschreven in den Jare 1551, dezelve ('t geen zeer opmerkelyk is) nu juist Twee Hondert Jaren in de Eigendom der Stadt geweest is, van den tydt der Gifte te rekenen, schoon ten zynen gebruike gedurende zyn leven blyvende. Hy wordt als een dierbaar Kleinoodt op het Stadthuis bewaart, en Jaarlyks gebruikt op den dag dat de Regering veranderdt wordt.

De beschryvinge van dezen overfraaijen Kop konnen we niet beter opgeven dan met den Brief zelven hier in te voegen, met welken *Maximiliaan* den zelven aan deze Stadt vereerde. Dus luidt hy van woorde tot woorde:

„ *Maximiliaan van Bourgoingne*, Ridder van de Orde van den Gulden Vlie-
„ ze; Here van Beveren, van der Vere, van Vlissingen, Brouwershaven, Duve-
„ landt, Tournehem &c. &c. Admiraal en Kapitein-Generaal van der Zee;

„ Stadt-

Deksel der Kop

Ruggestuk der Kop

DE ZILVEREN KOP VAN MAXIMILIAAN VAN BOURGONJE.

„ Stadthouder van Hollandt, Zeelandt, Vrieslandt en Utreght: Doen te weten „ dat, omme die goede affectie die wy dragende zyn tot onze Stadt en Gemeen- „ te van der Vere, hebben wy dezelve Stadt gegonnen en gegeven, gonnen en „ geven en transporteren nu jegenwoordiglyk in effecte, en met kragte van dezen „ onzen jegenwoordigen Brief in regten vryen Eigendomme, alzulken *Vergulden* „ *Kop met een Deksel als ons gekomen is by Testamente van onzen lieven en bemin-* „ *den Neve en Medebroeder van der Ordene van den Gulden Vlieze, Here Maxi-* „ *miliaan van Egmond, den Grave van Buren, Zaliger Memorien, daar ook zyne* „ *Wapenen opstaan; op welken Kop staat gewrogt de vanginge van den Hartoge* „ *van Saxen in Duitschlandt;* mits Conditie dat wy alleen daar aan reserveren „ het gebruik ons leven langk gedurende en anders niet. Ordinerende mits de- „ zen, en willende dat de Executeurs van Onzen Sterfhuize terstondt na onzen „ doodt den zelven Vergulden Kop leveren in handen van de Burgermeesters, die „ als dan Burgermeesters van der Vere zyn zullen; die daar op zullen doen *gra-* „ *veren Onze Wapene*, en dien bewaren ter liefde en Memorie van ons tot een „ eeuwige Gedenkenisse op ter Stadthuis van der Vere, binnen der Stede Kiste, „ den welken zy bezigen zullen als tydt en stonde wezen zal; zonder die tot eni- „ ger tydt te mogen verkopen, verzetten of belasten in geender manieren, in wat „ zaken dat de Stadt zoude mogen bekommert of belast wezen niet uitgesteken, „ op de verbeurte van den zelven *Kop*, die in zulken geval weder komen zal aan „ onzen regten Erfgenamen. Gegeven op onzen Huize van *Zandenburg*, on- „ der onzen Name en Zegel van Wapene, op Lichtmissen avondt Anno XVc. „ Een en Vyftig *a Nativitate.*

(*Was getekent*)

M. V. Bourgoingne.

„ En was onder aanhangende aan een Francynen Steerte het Zegel van gedag- „ ten *Maximiliaan van Bourgoingne*, gedrukt in roden wasse.

Dit Konststuk heeft in het geheel de hoogte van Twe-entwintig duim, zynde het Voetstuk tot aan het onderste van den Kelk Agt en een halve duim, de gehele Kelk Zes duim, hebbende boven aan den Randt Agt duim Diameters, wordende overdekt met een Deksel van Vier en een halve duim; boven op het welk het Beeldt van Pallas staat, ter hoogte van Drie duim, rustende hare Regtehandt op het Wapenschildt der Stadt Vere, naast haren voet staande, en houdende in de Slinkerhandt een Spere. Te midden binnen het Deksel heeft men het Wapen van *Maximiliaan van Bourgoingne*, met geëmallieerde Koleuren, en rondtom den randt van den Kelk deze woorden gegraveert:

XV. SEPTeMB. M.D.XLvI. MAXiMIL. CoMES A BVREN INVITIS HOsTiB. TRAIECTO RHENO CÆSAReIS CaSTRIS SVAS CoMIVNGIT COPIAS.

Dat is:

Den XV. September des Jaars MDXLVI. heeft *Maximiliaan*, Graaf van Buren, in weerwil der Vyanden, den Rhyn overgetrokken zynde, zyne Benden met het Kaiserlyke Leger verenigt.

Die overtogt van den Rhyn ſtaat boven op het Dekſel, gelyk ook het Kaiſerlyk Leger, en het gevangen nemen van den Hartog zelven, waar van in den gemelden Uitgift-Brief gemeldt is, rondtom den Kelk, zeer konſtig gedreven; en zo uitnemendt uitgewerkt, dat het by alle Kenners als een onnavolglyk Meeſterſtuk der Konſt gehouden wordt. Hierom, en om de Liefhebbers der Vaderlandſche Oudheden genoegen te geven is dezelve ten naauwkeurigſte afgetekend en ten keurlykſten in 't Koper gebragt.

Niet onaangenaam, vertrouwe ik, zal dit Versje den Lezer zyn, ons ter penne uitgerolt

Op
Den Welſtandt Zyner Hoogheidt
Uit dezen Kop gedronken ten dage zyner Hulde als
Markgraaf van Vere.
Juiſt Twee Hondert Jaren, na dat dezelve door den Eerſten
Markgrave MAXIMILIAAN aan de Stadt
Vere geſchonken is.

Nu Vere FRISO, *op dees' dag*,
Als zynen Markgraaf hulden mag,
Zien we, op zyn' welſtandt, omme gaan
Den KOP *van* MAXIMILIAAN,
Den Eerſten Markgraaf *dezer Stadt*,
Dien Hy der Steé geſchonken hadt,
Nu juiſt dit Jaar Twee Eeuwen ſluit;
't Geen zeker ons wat groots beduidt:
Hoe voorts (bedriegt dit voorſpel niet,
En zo het naar myn wenſch geſchiedt)
't Markgraafſchap *in 't* Naſſauſche *Huis*,
Beſtendig, zonder ramp of kruis,
In bloei van Telgen blyven zal,
Geen Twee, maar Eeuwen zonder tal.
Gy Borgervaders dezer Stadt,
Bewaarders van dien dierbren ſchat!
Gy ſtemt, ik weet' het, bly te moé,
Myn wenſch voor 't heil van FRISO *toe.*

Ai!

Ai! Laat dan MAXIMILIAAN
Daar 's Jaarlyks by u rondt op gaan.
Zo groeije en bloei met FRISO *meé*
Het heil en Welvaart uwer Steé.
Zo worde by het Nageſlagt
Met vreugde aan dezen Dag gedagt.

Na dat de Maaltydt voleindigt was, vereerde Zyne Hoogheidt alle Leden van de Magiſtraat met enen *Gouden Gedenkpenningk;* gelyk ook zulk een geſchikt was voor de Borger-Kapiteinen, en enen Zilveren voor elken Borger die onder de Wapenen geweeſt was, of op de Monſterrolle bekendt ſtondt, wordende voorts ene grote menigte der zelve van den Stadtstoren ten Venſter en van de Puye van 't Stadthuis onder het Gemeen uitgeworpen, elk yverende om enen magtig te worden.

Gelyk wy dus verre dan beſchouwt hebben alle de Eerſieraadjen, waar mede deze Stadt hare verſchuldigde Eerbiedigheidt aan haren wettigen *Markgrave* heeft tragten naar vermogen te betonen, zo zouden we denken de Ere Zyner Doorlugtige Hoogheidt te kort te doen, indien wy Zyner Edelmoedigheidt niet gedagten, waar mede dezelve dit aan zyne zyde heeft gelieven te erkennen, en met dit openbaar Gedenkſtuk heeft willen vereeuwigen by de Nakomelingkſchap. Gevoegelyk voegen we hier dan by ene Afbeelding en Beſchryving van den fraaijen *Gedenkpenningk*, dien Zyne Hoogheidt heeft doen munten op deze Plegtigheidt.

Aan de ene zyde ziet men *Ulyſſes*, den Koningk van *Ithaka*, Zoon van Laërtes en Antiklea; ter zyne Regtehandt ſtaat zyn Zoon *Telemachus*, en ter Slinker zyn Dienaar *Eumenes*, die den Vorſt, Twintig Jaren afwezig geweeſt, Tien in het Beleg van Trooije, en nog Tien op zyne te rug reize naar zyn Vaderlandt, onder veelderleije gevaren op Zee gezworven hebbende, nu eindelyk te *Ithaka* aangekomen, met blyde herten en armen ontfangen. Rondtom ſtaan deze woorden te lezen:

VETEREM DOMINUM VIDETIS ULYSSEM.

Dat is:

Thans ziet gy uwen Ouden Heer Ulyſſes weder.

Beneden ſtaan de woorden:

SUUM CUIQUE.

Dat is:

Elk enen het zyne.

Aan de andere zyde ziet men regt uit, een aanzienlyk Gebouw, verbeeldende een *Raadthuis* ſtaande tuſſchen andere Gebouwen ter wederzyde, uit welker Voorgevels Vlaggen waaijen; voor het Raadthuis ſtaat de *Vorſt op ene verhevene plaatſe*, in het aanzien der ganſche Borgerye, voor het zelve vergadert, om hem hulde te doen. Het Omſchrift is:

ADGNOSCO STUDIUM MENTEMQUE MEORUM.

Dat is:

Ik erkenne den yver en 't goedt Hert van de myne.

Beneden ſtaat *het Wapen* van Zyne Doorlugtige Hoogheidt tuſſchen deze *Getal Letteren*, het Jaar in 't welke de plegtige Hulde geſchiedt is, aanwyzende:

MDC. CLI.

uitmakende

1751.

Onder het zelve heeft men deze woorden:

FID. CIV. VERÆ ET VLISSINGÆ.

't Geen men zoude konnen lezen:

FIDES CIVIUM VERÆ ET VLISSINGÆ.

Dat is:

De Trouw der Veerſche en Vliſſingſche Borgers.

Of

FIDELIBUS CIVIBUS VERÆ ET VLISSINGÆ.

Dat is:

Voor de Getrouwe Burgers van Vere en Vliſſinge.

En dus zal de meninge dier woorden zyn: „ dat by dezen Penningk gedagt wordt, „ aan de *getrouwheidt* en het aankleven der Verenaren en Vliſſingers aan den „ Vorſte; en hunne nieuw gezworene Trouwe aan den zelven ten dage der Hulde;

„ de; en dat tot erkenteniſſe der zelve hun dees Penningk van 's Vorſten wege „ geſchonken worde.

De algemene beduidinge en overeenkomſte van het Zinbeeldt met het tegenwoordig geval is lichtlyk te vinden, dog in het byzonder toepaſſen en overbrengen van enige omſtandigheden, zouden we lichtlyk het regte doelwit van den Uitvinder des Penningks miſſen; waarom wy dan veiligſt by de algemene beduidinge beruſten.

Gelyk nu de Vreugdetekenen al met den vroegen Morgenſtondt aanvangk genomen hadden, en den gehelen dag door by elk om 't zeerſt betoont waren, zo begonden die met den Avondtſtondt zig nog heerlyker te vertonen door de *Illuminatien* van de openbare en byzondere Gebouwen; de Gaandery van den *Stadthuistoren* als ook die van de Kerke, waren rondtomme door de Stadts Lantaarnen verlight. De Gevel van het Stadthuis was van boven tot beneden, met geoliede Lantaarnen behangen, die met *Oranje*, *witte* en *blaauwe* Verwe beſchildert waren, 't geen een aangename Vertoninge maakte; met diergelyke waren ook de *Erepoorten* aan wederzyde van boven tot beneden behangen; alle de Huizen der Heren Regenten, en alle andere fatſoenlyke Lieden, ja der gehele Borgerye, waren op verſcheidene wyzen, yder naar zynen ſtaat en vermogen, met Lamp- en Kaarslight opgeluiſtert, onder welke die van de Heren *van Tets*, *Verelſt*, *Steengragt*, *Nebbens*, *Huiſſen*, *Wighmans*, enz. boven andere uitmuntten: welk alles het light der Mane niet alleenlyk verdoofde, maar den Nagt in enen helderen Dag ſcheen herſchapen te hebben. 't Geen, na het afſteken van het groot Vuurwerk (want tot dus lange was 't enen ygelyken verboden) door het aanſteken en werpen van allerleije Vuurwerken, door alle Oorden der Stadt, niet weinig vermeerdert werdt.

Nu werdt het vaſt Negen uren, en marcheerden de Twee Kompagnien Granadiers, die tot dus verre poſt gehouden hadden aan den Stadtstoren, daar Zyne Hoogheidt geſpyzigt had, af, langs de Viſchkaay door de dobbele Huizen naar de Markt, met ſlaande Trommen en vliegendt Vaandel; ſcheidende zig aan het Vuurwerk in Tween, en marcheerden ter wederzyde op het Huis van den Here Rekenmeeſter *Godin*, tegens over 't welk het Vuurwerk geplaatſt was, aan; vatten daar ter wederzyde poſt, om allen toegangk tot dat Huis, en het Vuurwerk te beletten.

Omtrent Tien uren is Zyne Hoogheidt met deszelfs Hoog Gevolg, in die ordre als van het Stadthuis naar den Stadtstoren gegaan was, van daar weder gegaan langs de Viſchkaay en dobbele Huizen, langs de Ooſtzyde van de Markt, naar het huis van den Here *Godin*, voor 't welk het *Vuurwerk* ſtondt afgeſtoken te worden; daar dezelve van de Twee *Kompagnien* Granadiers, met ſlaande Trom en gepræſenteert Geweer ontfangen werdt, en onder de herhaalde *Hoezees* van al het Volk tot dien Huize ingeleidt werdt.

Hier was allerleije ververſchinge toebereidt ten dienſte van Zyne Hoogheidt, en het Hoog Gezelſchap, dat daar vergadert was.

De Bende Muzikanten hadt zig op de Stoep, ter ſlinker zyde onder het kleen Salet geplaatſt, en lieten zig, gedurende het verblyf van Zyne Hoogheidt en het aanſteken van het Vuurwerk, met een hert en oorſtrelendt Muzyk voortreffelyk horen; terwyl ondertuſſchen alles op de Markt te ſamen vloeide, en de huizen opgepropt waren met menſchen, vervult met verlangen naar het aanſteken van het Vuurwerk.

Met goedtvinden van Zyne Hoogheidt, werdt ten Tien uren daar mede een begin gemaakt, en het zelve naar ene voorhenen vaſt bepaalde ſchikking, zonder enige de minſte wanorde uitgevoert, en na ontrent drie Kwartier uurs ten einde gebragt, met een aanhoudendt vuur zonder enige verpozinge, tot uitterſte genoegen van alle Aanſchouwers. Zyne Doorlugtige Hoogheidt vereerde den Heer Kapitein *Kreefts*, die het zelve toegerigt hadt, met de betuiginge van deszelfs hoogſte goedtkeuringe en vergenoeginge, met bygevoegde Verklaringe, dat het nogtans Zyner Hoogheidts verwagtinge niet te boven gegaan ware, als zyner bekwaamheidt ten volle bewuſt en verzekert.

Nu was alles, agtervolgens het gemaakte beſtek gelukkiglyk volvoert, en, door 's Hemels gunſtige Voorzienigheidt, zonder enig het minſte onheil, ten einde gebragt, 't geen eene dobbele vergenoeginge gaf; en dezen zo langgewenſchten dag, in des te aangenamer nagedagteniſſe zal doen levendig blyven.

Zyne Doorlugtige Hoogheidt dan, ten hoogſte voldaan over alle de verſchuldigde blyken van Ere, hoogagtinge en onderdanigheidt, zo door de Heren Regenten als ganſche Gemeente aan Hem bewezen, neemt ten Elf uren beſluit tot zyn vertrek, waar toe de nodige toeſtel gemaakt zynde, Zyne Hoogheidt by Toortslight in de Koetſe treedt, onder het Spel der Muzikanten, roeren der Trommen, en het weergalmendt geluidt der *Hoezees* van de omſtaande menigte opgeheven; en rydt dus met zyn aanzienlyk Gevolg door de Lange Oudeſtrate ter Zandykſche Poorte uit naar Middelburg; begeleidt door de Heren *Steengragt* en *Chalmers*, die, gelyk zy Zyne Hoogheidt van Middelburg hadden opgehaalt, Dezelve nu ook weder geleidden tot in het Hof: alwaar zy van Zyne Hoogheidt afſcheidt namen onder betuiginge van duizendt dankzeggingen voor de Ere, die 't Haar zo gunſtiglyk behaagt hadde dezen dag aan de Stadt, en alle de Ingezetenen der zelve te doen.

Dus menen we aan ons beſtek voldaan te hebben, met den Lezer een naauwkeurig berigt te geven van al het merkwaardige dat op dezen plegtigen Dag der Hulde voorgevallen is; die, gelyk hy met verlangen te gemoete gezien, naar wenſch verſchenen, met blyſchap begonnen, zo ook met de grootſte vergenoeginge, zonder inmengſel van enig het minſte onheil geeindigt is: 't geen der naauwkeurige voorzorge der Ed. Agtb. Regeerders, ontrent alles wat daar enigſins aanleidinge toe geven konde; maar boven al de goede Voorzienigheidt Godts te danken is, wier gunſtige bewaringe verhindert heeft, dat dees onze Feeſtdag door enig overkomendt ongeval, in genen rouwe verwiſſelt zy.

Zo ene zeldtzame Plegtigheidt nu, die onze ogen voorhenen nooit aanſchouwt hebben, als van welke een reeks van Hondert en Drie en Zeſtig Jaren de Geheugnis byna hadde uitgewiſcht, hoe aangenaam die ook moge geweeſt zyn, wenſchen we nogtans van herte, ter liefde voor den Vorſte, aan welken dezelve gewydt was, dat onze ogen na dezen nooit weder aanſchouwen mogen: Maar dat deze hoge Waardigheidt, tot welke de Godtlyke Voorzienigheidt Zyne Doorlugtige Hoogheidt met eigene handt als opgevoert, en in het Erfdeel van Zyne Doorlugtige Voorvaderen herſtelt heeft, in Zynen Doorlugtigſten Perſoon beveſtigt blyve tot in gryzen ouderdom; en in Zyne Doorlugtige Nazaten *ten eeuwigen dage*.

En hoe gaarne zagen we ten dien einde nog uit den Schoot van Hare Koningklyke Hoogheidt Manlyke Spruiten te voorſchyn komen, waar door de zorge en kom-

kommer mogte verminderen van het Doorlugtig Naſſauwſche Heldenhuis maar op enen Manlyken Nazaat te zien ruſten, en dus in den zelven het eerlange uitgeſtorven te zullen zien; gelyk zulks ſedert ene Eeuwe herwaart de aanbiddelyke weg van Godts Voorzienigheidt met het zelve geweeſt is; maar Nederlandt in tegendeel door de Geboorte van meerdere Prinſen de hope erlangen mogte, dat het zelve zal blyven ſtaan tot in lengte van dagen.

Dog behaagde 't egter den Here, naar zyne Vrymagt, anders, zo zy en blyve Hy nogtans die zelve Godt, die dat Naſſauſch Geſlagt telken door nieuwe wonderen ſtaande gehouden heeft! Zyne voorzienige, bewarende en zegenende handt, zy over den Jongen Prinſe, den GRAVE VAN BUREN, Hem, van den Here gebeden en verkregen, late de Here Zyne Hoogheidt en ganſch Nederlandt in zyne gunſte behouden! Nog gedenke ik met aandoening, dier heftige ontroering en beweginge dezer Veerſche Gemeente, wanneer ik voor ruim drie jaren de ere hadde, op ſchriftlyke orde van den Here Borgermeeſter *Verelſt*, my onverwagt op den Predikſtoel gebragt, die gewenſchte Geboorte van den Jongen Vorſt openlyk voor de Gemeente te verkondigen; hoe de hertstogten by elk gaande geraakten, ontſpringende de ogen in tranen van blyſchap, die, gemengelt met het daar op volgendt wierook van Dankzeggingen en Gebeden, na 't voleindigen der zelve nog den gewonen toon des Pſalmgezanks deden haperen. Dit zelve Liefdevuur blaakt nog te Hemwaart in die zelve herten met onuitwiſchbare vlammen; en doet ons het goede by Godt voor Hem zoeken; met wenſch en bede: Dat Zyne Ziele by den Here opgebonden zy in het bondelken der Levenden! Hy groeije op in alle Vorſtlyke Deugden, en ruſte Godts Geeſt al vroeg op Hem; om, door het toenemen in alle Hemelſche en Wereldtſche Wysheidt en Wetenſchappen, en gevormt door de eigene handt en voorbeeldt van Zyne Hoogheidt, Zynen Doorlugtigſten Here Vader, voor den Vaderlande en deze Stadt bekwaam en ten nutte gemaakt te worden! Hy vertone al vroeg het Krooſt en Deugden van Zyn Doorlugtig Huis, en dele ten zynen tydt in alle de Ere, hoge Waardigheden en gezag van het zelve! Ja moeten zyne zegeningen zelfs te boven gaan die van Zyne Doorlugtige Voorvaderen!

Zo ruſte Godts zegen ook op het hooft der Jonge Prinſeſſe KAROLINA! Zy groeije op, als het ſieraadt van hare Sekſe tot ere van Godt, luiſter van zyne Kerke, blyſchap van Hare Vorſtlyke Ouders, en vermaak van ganſch Nederlandt. Zy zy begeerlyk voor, en worde ten zynen tyde door Godts Voorzienigheidt verknogt, aan een der Doorlugtigſte Vorſten Huizen, die de Doorlugtigſte Huizen van Naſſau, Heſſenkaſſel, Anhalt, Brunswyk Lunenburg, Brandenburg, en andere, (uit welke zy van Vaderlyke en Moederlyke zyde Hare hoge Geboorte rekent) in luiſter, vermogen, Heldenaardt, Godtvrugt, en yver voor Godts Kerke mogen evenaren; in het welk dan ook ons Nederlandt, het naburig Brittenlandt, en het ganſche Proteſtantſche Wezen zyne kragt en ſterkte vinde tot in latere Geſlagten.

De Heer nu die goedt is, doe het ook aan onzen Dierbaren *Vorſte* en ingehulden *Markgrave* in alles welgelukken! Altoos zy en blyve die liefde en 't vertrouwen tuſſchen den Vorſte en Onderdaan, naar Godts Eedt, die tuſſchen beiden is, een NODUS INDISSOLUBILIS, een *onverbrekelyke bandt*; gelyk het Opſchrift luidde van den Gedenkpenningk, by zulk ene gelegenheidt, door Zyne Doorlugtige Voorvaderen, *Willem den Eerſten*, en zynen Zone *Maurits* ter Puije van den Stadthuize afgeworpen. Zyne Vaderlyke Regeringe zy, by het handthaven en

vermeerderen van de Voorregten door Zyne Doorlugtige Voorvaderen aan ons Vere geschonken, der Stede tot heil! Dees dag der Hulde zy de laatste van haren vervallenen, kwynenden en ontvolkten toestandt, en de Eerste van haren ouden luister en vermogen; na welken de Koophandel en Visvangst herleve, de Neringe aanwakkere; en zy van ene Eenzame vol Volks wordende, de Puinhopen in Huizen, de Huizen in Paleizen verkeren, en in dezelve Vrede en Welvaart wone!

Zo moete eindelyk Zyne Hoogheidt, (oudt en der dagen zat geworden, zo overladen met allen aardtschen voorspoedt ere en luister, dat 'er niets kan worden toegedaan; zo voldaan van het zien van den aanwasch en voorspoedt van Zyn Doorlugtig Huis, dat 'er niets meer kan gewenscht worden; zo overdekt met alle geestlyk heil, dat het niet dan door het bezit van het Eeuwige kan volmaakt worden,) in den kus van Godts mondt ontslapen met zyne Doorlugtige Vaderen; zyne bezittinge zynen Nazaten, en zyne dierbare Ziele in de handen van enen genadigen Godt overgevende, gevoert worden in de Eeuwige Tabernakelen: om, boven allen twist, moeite en verdriet, van den last enes Aardtschen Bewindts ontslagen, eeuwiglyk te rusten en met Christus te heerschen op zynen Troon! Terwyl zyn Doorlugtige Naam, met alle de Voorvaderen van zyn Doorlugtig Huis, by den Nederlander, en onder die by den Verenaar in Zegeninge blyven, en op de tongen leven zal, zo lange Nederlandt Nederlandt, en Vere Vere door Godts langkmoedigheidt blyven zal; dat niet minder zy dan tot 's Wereldts

FINDE.

TER INWACHTINGE

EN WELKOMSTE

VAN ZYNE

DOORLUGTIGSTE HOOGHEIDT
WILLEM KAREL HENRIK FRISO,

PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU,

STADHOUDER, KAPITEIN EN ADMIRAAL GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, ENZ. ENZ. ENZ.

BY DESZELFS INHULDIGING,

ALS

MARQUIS VAN VERE.

Phosphore redde diem! quid gaudia nostra moraris?
PRINCIPE venturo, Phosphore redde diem!

Heeft dan de duisternis u met haar floers omtogen,
Of sloot een yzren slaap, ô Morgenstar, uwe oogen?
Waar beidt ge, ô Dagbodin, daar elk reeds op uw wacht?
Kom, Levenwekster, kom! Zo moet de vaale nacht,
Zich schaamend voor het licht, eens op uw komst verdwynen,
Wanneer ge glansryk zult aan onzen Hemel schynen.
Klim gy, daar 't ovrig heir der starren ondergaat,
Schenk ons, ô Morgenstar, den blyden dageraad!

Daar Walchren, weeldrig op zyn' ſchaduwryke boomen,
Het aanzicht ſpiegelt in het vlak der Noorderſtroomen;
Juiſt daar de Scheldnimf met haar fieren waterſtoet
De gryze Majeſteit des Oceaans begroet,
En plengt het water uit haar Stroomkruik voor zyn' voeten:
Daar zal u elk om ſtryd met hartevreugde ontmoeten,
Met blydſchap op 't gelaad. Daar vindt ge elk in de weer,
Terwyl de Verenaar, met u, zyn' ouden Heer,
's Lands Stedehouder, wacht, die langs de Zeeuſche baren
Uit 't Vorſtlyk 'sGravenhaag, komt naar hem toegevaaren.
Stel dan zyn hoop niet uit, 't geen toch het herte ſchaadt;
Maar ſchenk, ô Morgenſtar, den blyden dageraad.

't Gaat wel, ik zie u reeds ter kimmen uitgerezen,
En groeten 't aardryk met den luiſter van uw weezen.
't Gaat wel, gy klimt allengs, terwyl de blonde Auroor,
Uw trouwe reisgenoote, u navolgt op het ſpoor.
Ai zie die ſchoone eens in het vriendlyk aanſchyn bloozen!
Zie hoe haar blos den gloed verdooft der verſche roozen.
Ai zie heur pruik getooid met bloedkoraal en goud,
Wier ſtraalen ſchittren op het gladde Noorderzout.
Kwam ze ooit haar' Cephalus op zulk een wys te vooren,
Zy zou voorzeker hem niet min dan ons bekooren;
Hy wierdt betoverd door het ſchoon van heur gelaad.
Nooit ſchonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

Waar zyt ge, ô Noordewind, beroerder van de ſtroomen?
Zeg, welk vermogen toch uw kracht dus in koſt' toomen?
Zeg, welk een oorzaak ſtelde uw buldren toch te vreê?
Wie kemde 't pekel dus der tuimelende Zee?
Of bragt u de eerbied voor den Vorſte ook tot bedaaren,
Op dat gy Neêrlands ſteun voor onheil mogt' bewaaren:
Op dat ge Oranje's wenſch mogt leiden langs den vloed
Ter plaats daar elk reeds wacht zyne aankomſt te gemoet?

Bedrieg ik my, of zie 'k voor wind en ſtroom gedraagen
Het Prinſelyke Jacht reeds voor myne oogen daagen?
O neen, myn Verenaar, daar komt uw wellust aan:
Ik zie de Oranje vlag op Maſt en Spiegel ſtaan.
Den wimpel zie 'k in top van gindſchen ſtander waajen.
Zie daar ook 't Bootsvolk reeds in 't wand de mutzen zwaajen;
Terwyl Uw blyde komſt, ô Vorſt! op onze reê,
De lucht weêrgalmen doet van 't ſchaterend hoezee.
Daar barſt de donder los der zwangere Kartouwen,
Die thans een eerevuur voor gloênde Kogels ſpouwen.
Wie zag ooit guller vreugd, die elk aan 't harte gaat?
Nooit ſchonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

Zoo lukt het VERE dan, na uitgerekt verlangen,
Doorluchte WILLEM, U weêr in zyn' wal te ontvangen.
Zo mag 't ons eindelyk, tot onze vreugd', geſchiën,
Met blyder oogen dan voorheenen U te zien,
Wanneer uw Hoogheidt doch, voor tweepaar vlugge jaaren,
Kwam naar de Zeeuſche Kuſt, als nu, door 't zog der baren:
Toen was, ô groote Prins, de blydſchap, hoe gemeen,
Nochtans getemperd door een jammerig geween
Van zulken, die, geperſt door woedende Soldaaten,
Hunn' vaderlyken haard, hun welzyn moeſten laaten;
't Nabuurig Vlaandren en het vruchtbere Katzand
Den Lelyſtandaard op zyn' bodem zag geplant.
Toen zat een naare trek van doodſchrik op elks kaaken,
Hoe zeer zyn yver ook mogt by uw welkomſt blaaken.
's Lands vryheid wankelde, en de vrygevochten Zeeuw
Zag, droef te moede, 't hoofd van zynen Waterleeuw
Reeds zinken door 't geweld der aangeperſte ſtroomen.
De hoop van redding zelfs ſcheen ydereen benomen,
Waar' niet uw Hoogheidts komſt, in dien benaauden ſtand,
Naaſt God, de hoop geweeſt van 't zinkend Vaderland.

Die deedt gantſch Walchren toen, 't is waar, zyn' ramp vergeeten,
In hope dat gy, mede als Perſeus opgezeten,
En op 't gevleugeld ros gedraagen naar zyn ſtrand,
De Zeeuſche Andromeda mogt ſlaaken van dien band;
Het monſter weeren, dat, met opgeſperde tanden,
Met vlammende oogen, reeds ſcheen naar die prooi te branden.
Maar nu, nu zien we, ô Vorſt, die blyde hoop vervuld,
Daar thans de Verenaar U als zyn' Markgraaf huldt.
Want ſint de Hemel U aan Neêrland heeft gegeeven,
Zag ze ook dat monſter ver van heuren oord gedreven,
Den gullen vreê gegund aan onzen veegen Staat;
Sint ſchonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

En wou myn Zangnimf, van verwondering bevangen,
ô Eeuwig Albeſtier, 't verbaazende uwer gangen
Voorts volgen naar den eiſch, op dichterlyken toon:
Waar vondt zy klanken? wen die Hemelgaaf, die Zoon,
Die myn' ORANJE werdt in 't vredejaar geboren,
Van zo veel wondren haar alleen ſlechts kwam te vooren.
Of 't niet genoeg waar' voor 't zieltoogend Vaderland
Uw' arm te ontblooten, en door de Almagt van uw hand,
Meêwarig met ons leed, en haardſteên en altaaren,
In onzer Vadren bloed geveſtigd, te bewaaren
Voor ſnood geweld, gelyk ge, ô groote GOD, voorheen
Langs duizend wegen dus voor Neêrland had geſtreên:
Of 't niet genoeg waar' des een' Heiland ons te ſchenken,
Wiens wakkre heldenaard der deugd weêr deedt gedenken
Van zyne Vadren, die, met fieren leeuwenmoed,
's Lands vryheid kochten met hunn' welvaard en hun bloed:
Zo kwam 't onmeetbre van uw goedheid en genade,
Grootmagtig Opperheer, nog meerder ons te ſtade;
Terwyl Gy 's Vorſten koets begiftigt met een krooſt,
Waar gantſch Batavie zyn heil van wacht en trooſt.

Dus

Dus zal 't den Naneef aan geen' byſtand ook ontbreeken,
ô WILLEM, uit uw huis zoo dikwerf ons gebleken.
Dus mengt de Hemel zelfs den zegen met het quaad.
Nooit ſchonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

Is 't buiten reden dan, dat VERE ook, uitgelaaten
Van blydſchap, zynen Heer begroete op zyne ſtraaten?
Is 't buiten reden dat Uw eigen Borgery,
Doorluchte Vader, U dees dag ter eere wy'?
Geen ſtad van all' de ſteên der zeven vrye Landen
Is aan Uw Hoogheidt dus verknocht met vaſte banden;
Vergeef 't my Leeuwerden, ô vorſtelyke wieg,
Zo ook myn oordeel my in dezen roem bedrieg'.
Is 't buiten reden dan, terwyl wy U zien naderen,
Daar U dees dag weêr ſtelt in de erf van uwe Vaderen,
Dat onze gulle vreugd noch paalen kenn' noch maat'?
Nooit ſchonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

De dankbaarheid herhaalt, wat heil men heeft genoten
Van Helden, uit wier Stamm' ge, ô NASSAU, zyt geſproten.
Van d'EERSTEN WILLEM's deugd, dien Vere ook boven al,
Zo lang het Borgers heeft, eerbiedig looven zal.
Geen tyd, die 't al verſlindt, zal uit heur hart' doch ſcheuren
De Voorrechtbrieven en Markgraavelyke Keuren,
Waarmeê ge, ô Neêrlands Arm, haar opbeurde uit het ſtof,
Pas eer 't vervloekte lood uw levensader trof.
Maar toen ook ſcheen uw heil door 't zelfde lood te ſneeven,
ô VERE, daar die ſchoot gantſch Nederland deedt beven,
En treuren, als een vrouw in weduwlyken ſtaat,
Treurt om heur' Echtgenoot, heur hulp, heur' toeverlaat.
Indien de Hemel niet beweegd waar' tot ontfermen,
Een medelydend oor geleend hadde aan het kermen;
En weêr Uw' geeſt niet met dien zelfden heldenaard

Bezield, ô MAURITS, die zoo groot een' Vader waard,
Reeds by 't ontluiken van den uchtend uwer jaaren
Geſchapen ſcheent om ook gantſch Neêrland te bewaaren
Voor Spanje's overmagt. Dus blonk in vroeger Eeuw
De deugd van Judas uit, dien wakkren Machabeeuw,
Die, met een hand vol volks, om Vaderlyke Wetten
Te ſtaaven, 't ſno geweld in Godsdienſt te verpletten,
Den trotſchen Syriër geſnuikt heeft in zyn magt,
Wanneer der Joden zaak op 't uiterſte ook gebragt,
En al hun hoop ſcheen met Mattathias verloren.
Dus werdt in u de hoop voor 't Vaderland herboren,
ô Dappre MAURITS, daar 't den Verenaar ook heugt
Met welke banden hy verknocht werdt aan uw jeugd;
Door welk een blydſchap hy zyn rampſpoed zag verzoeten,
Wanneer hy WILLEM's Zoon als Markgraaf weêr mogt groeten,
En wiſlen lykçypres voor 't ſierlyk feeſtgewaad.
Toen ſchonk de Morgenſtar hem blyder dageraad.

'T Heugt ook denzelven nog, hoe weeldrig hy mogt tieren,
Doorluchte FREDRIK, in de ſchaduw der lauwrieren,
Door U bevochten voor het vry Bataafſch Geweſt;
Tot gy Geweetensdwang, die ſchaadelyke peſt,
Na viermaal twintig jaar, zaagt uit het Land verſtooten.

Hy denkt met vreugde ook aan Uw' groote Stamgenooten,
DEN TWEEDEN WILLEM, en DEN DERDEN van dien naam';
Wiens lof, met goud geboekt, verheerlykt door de Faam,
Niet in zyn harte of dat van Neêrland ſlechts zal leeven,
Maar by den Nabuur zelfs is in het hart' geſchreven:
Daar WILLEM HENRIK nog gelyk een heldre zon
Blinkt midden in de ry, ô magtig Albion,
Van uwe Koningen, die tegen Dwingelanden
Zich kanten dorſt, en U geſlaakt heeft uit hunn' banden.

Dus

Dus werdt myn VERE ſtaag beſchaduwd van den Stamm',
Waar uit heur Markgraaf zyn' doorluchten oorſprong nam.
En 't zou uw' Vader zelfs hier vrolyk noemen moogen,
Hadd' hem de Hemel aen heur' wenſchen niet onttogen,
ô VIERDE WILLEM; maar wat is myn geeſt ontſteld!
Wat beeft myn veder, op het noemen van dien Held!
Dien 't moedig Malplaquet door vuur en ſtaal zag ſtreeven,
Aan Holland's heirſpits, daar ge, ô Ryſſel, voor moeſt beeven
En bukken; maar die, laas, te ontydig in den vloed
Zyn dierbre lauwren met het leeven derven moet:
Als waar' het vuur te zwak, de vyandlyke looden
Te eerbiedig voor den Vorſte om zyne jeugd te dooden.
Doch ſtaak, myn Zangeres, dien klaagelyken toon!
Dees dag eiſcht blydſchap, zing ter eere van den Zoon,
Die weêr, tot vreugde en heil van Neêrland, is gewaſſen,
Gelyk een Jonge ryſt uit 's ouden Fenix's aſſchen.
Dus heelt de Hemel in zyn gunſte 't geen hy ſlaat.
Nooit ſchonk de Morgenſtar ons blyder dageraad.

Thans ziet de Verenaar zyn voorig leed verzoeten,
Daar hy als Markgraaf, U, grootmoedig Vorſt, mag groeten,
Zig 't heil belooven, 't geen uw Prinſelyk Geſlacht
Met zoo veel roem heeft aan zyn' vadren toegebragt.
Des durft hy ook, hoe zeer zyn neering zy verloopen,
Hoe zeer hy kwynen mooge, op betre tyden hoopen;
En ſpellen, dat eerlang de vruchtbre koopvaardy,
Door uwen arm geſtyfd, uw trouwſte Borgery,
Gelyk voorheenen, eens in welvaard zal doen bloejen,
Hy ziet uw glori reeds met zynen voorſpoed groejen,
Uw voordeel ſpruiten uit het voordeel van 't Gemeen.
Hy ziet zyn' Naneef dus, zelfs eeuwen achter een,
Uw welverdienden lof met eerbied nog vermelden.
Gelyk wy nu den roem dier overleden Helden.

Wie

Wie leert my dan de vreugd te volgen met myn dicht,
Waar meê zich elk om ſtryd bevlytigt in den plicht
Aan zynen Markgraaf, daar Gemeente en Borgerheeren
U, als hun wettig Heer, en trouw en hulde zweeren;
Terwyl de Praalboog ſlechts en 't ander eerſieraad,
Dat voor uw Prinslyk oog zich opdoet langs de ſtraat,
U met een ſlaauwe ſchets zyn magtig te vertoogen
Wat duurbre zuilen en doorluchtige eereboogen
Uw deugd hebbe in het hart der borgery geſticht.
Ook doof de vuurpyl vry den glans van 't ſtarrelicht;
Hy ſtreeft met minder gloed en ſnelheid naar den hoogen,
Dan onze wenſchen, om van 't eeuwig Alvermogen
Uw heil te ſmeeken, voor den welvaard onzer Steê.
Leef lang, Oranje, leef in een' gewenſchten vreê!
Ja; wou de Hemel naar ons nedrig ſmeeken hooren
Bleef U, en 't Vorstlyk Huis een eeuwig heil beſchoren,
Zo ſchonk de Morgenſtar, voor U noch 't Marquiſaat,
Doorluchte Willem, ooit een blyder dageraad.

JAKOB JOHAN ANDRIESSEN.

Lh